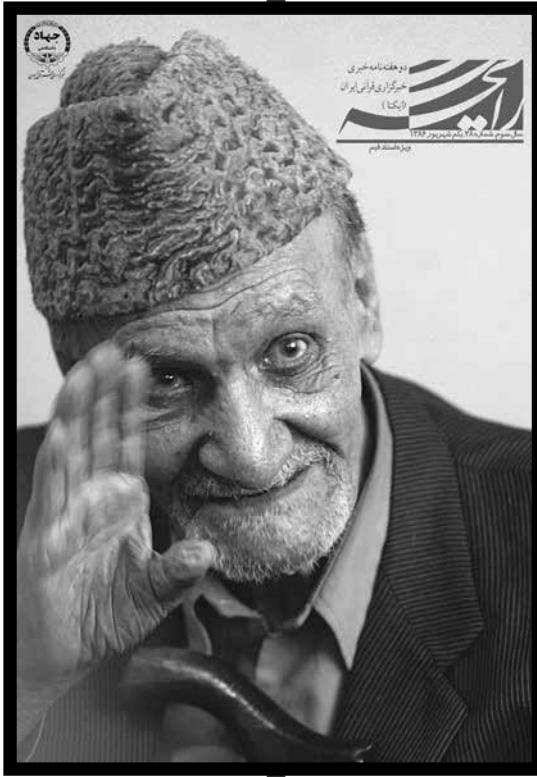

جهان افتتاح زبان‌های سیزدهم (روسی) و چهاردهم (چینی) خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)
به دست مبارک مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

خبرگزاری قرآنی ایران

سال سوم، شماره بیست و هشتم
اول شهریور ماه ۱۳۸۶، ویژه بزرگداشت استاد عبدالغنی قیم

مدیر مسئول: رحیم خاکی

سردبیر: مرتضی رضائی زاده

معاونان تحریریه: افшин داور پناه / مجید رزا زی

مدیر اجرایی، مدیر هنری و صفحه آرا: احسان حسینی

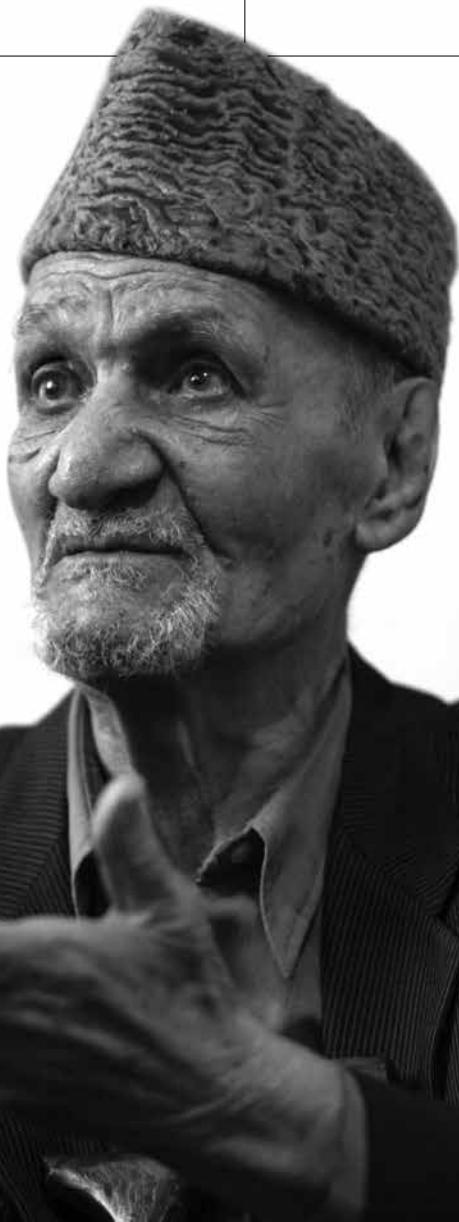
هیئت تحریریه: الهام نامجو، مژگان ترابی، علی فرج زاده، شهناز پور حیدر

فهرست: پیر تواشیح و پدر صوت و لحن ایران در کنج فراموشی^۴/ نخستین آین نامه تواشیح در ایران توسط ایرج قیم تدوین شده است/۷/
برخی نخواستند استاد قیم را به عنوان پایه گذار تواشیح معرفی کنند/۱۱/ جرای زبای تواشیح توسط استاد قیم در مسجدالحرام موجب شگفتی
حجاج شده بود/۱۰/ بهره مندی از تجربیات پیشکسوتان قرآنی مؤثرترین عامل برای توجه به این افراد است/۱۱/ جامعه قرآنی قدر سرمایه های خود
را بداند/۱۲/ استاد قیم از مشوقان قاریان جوان به اجرای تواشیح بود/۱۲/ مسئولان قرآنی کشور باید استاد قیم را به جامعه معرفی کنند/۱۴/ استاد
قیم؛ آغازگر حرکت تواشیح در ایران/۱۵/ قصور و کوتاهی اعضاي جامعه قرآنی موجب فراموش شدن پیشکسوتان می شود/۱۶/ تواشیح در
کشور با کمک استاد قیم رونق گرفت/۱۷/ استاد قیم باید به عنوان چهره «ماندگار و ملی» به جامعه معرفی شود/۱۸/ استاد قیم یکی از بهترین
مشوقان در تلاوت قرآن من بود/۱۹/ تکریم پیشکسوتان قرآنی، بزرگداشت قرآن است/۲۱/ استاد قیم در زمینه آهنگ و نغمات قرآنی صاحب نظر
است/۲۲/ نخستین دایر المعارف قرآنی توسط استاد قیم گردآوری شده است/۲۴/ قدردانی از پیشکسوتان جامعه قرآنی در زمان حیاتشان
اثریخش خواهد بود/۲۵/ تسلط استاد قیم به نغمات قرآنی برای علاوه این عرصه شگفت انگیز بود/۲۶/ تواشیح؛ دیروز، امروز و فردا/۲۸/ مقام
معظم رهبری حامی گروه های تواشیح هستند/۳۱/ جایگاه واقعی هنر تواشیح در کشور تبیین نشده است/۳۲/ اعضاي جامعه قرآنی نسبت به
تواشیح دیدگاه های متفاوتی دارند/۳۳/ مذاهب اسلامی می توانند عقاید خود را از طریق تواشیح به مردم منتقل کنند^{۳۴}

دبیر سرویس عکس: نقی خوش خلق

محمد نمازی، تایماز کاویانی، محسن رضایی

لیتوگرافی و چاپ: صادق

پیر تو ای رشت و پدر صوتِ سوگن ایران در کج فراموش

شروع می کنند به لرزیدن و ما برای شنیدن سخنان استاد باید گوش هایمان را تیزتر کنیم. اینک استاد قیم، که دوران کودکی را در نخلستان های آبادان، شاداب و بازیگوش سپری کرده است، باید دوران سالخوردگی رادر میان این حصار آهن و آجر زندانی باشد. و از آبادان تا تهران چقدر راه است.

در آبادان قدیم، محله‌ای بود به نام «خسروآباد» جایی که قدمگاه خضر پیغمبر در آنجا بود و خاندان «قیم» سال‌های سال، نسل در نسل «والی» آن بودند و «وادی قیم» شاید آخرین والی بود.

در آن سال‌ها آبادان بواسطه تأسیس پالایشگاه رفتارفته به شهر مهمی تبدیل می شد. همه جا بوی نفت می داد، حتی مشاغل. (وادی) «نیز به عنوان غواص در شرکت نفت استخدام شد.

«ایرج قیم» در سال ۱۲۹۸ هـ.ش در چنین محیطی و با چیزی پدری چشم به جهان گشود. اورا «عبدالغنى» نیز می نامیدند، نامی که نشان

وی غافل بودیم.

اینجا مسکن و مأوای استاد ایرج قیم است. در بدو ورودمان پسر ارشد وی از ما به گرمی استقبال می کند و توضیح می دهد که همسر استاد چندسالی است که فوت کرده، بنابراین به تنها بی زندگی می کند و فرزندان به امور وی رسیدگی می کنند. به داخل خانه هدایت می شویم و با پیر مرد سالخورده ای مواجه می شویم که با روحیه ای شاد و باته لهجه ای عربی به ما خوش آمد می گوید. در میان جمع چهار نفره ای که به دیدار استاد رفته ایم، استاد قیم فقط استاد حبیب مهکام رامی شناسد.

استاد مهکام که از رایان و داوران بین المللی قرآن است خود زمانی زانوی تلمذ در محضر استاد قیم سائیده است و در واقع هم اوست که واسطه این آشنایی و دیدار شده است.

اینجا، گاه و بیگاه صدای ناموزون و مهیب صعود یافرود هوای پیماهایی که در فردگاه مهرآباد تردد می کنند گوش هارا به شدت می آزاد، پنجه رهها

گروه اندیشه: استاد «ایرج قیم»، پیر تواشیح و پدر صوت و لحن ایران، و کسی که در ایران مستقیم یا غیرمستقیم سمت استادی و پیشکسوتی بر گردن بسیاری از مردمیان قرآن دارد، اینک پس از سال ها زندگی پربار در خدمت قرآن، در سن ۸۶ سالگی در کنج عزلت به فراموشی سپرده شده است.

□□□

به سمت تهرانسر (شهرکی واقع در جاده قدیم کرج، حوالی فرودگاه مهرآباد) که به راه می افتیم، خیابان ها پر است از جوانانی که به شوق تماشی مسابقه فوتbal در استادیوم آزادی بین دو تیم مطرح کشور، خیابان هارابند آورده اند. ماما در میان این همه همه، ترافیک و دود خود را به طبقه دوم آپارتمانی ساده در تهرانسر می رسانیم تا به زیارت پیری سالخورده شتابته باشیم، کسی که سال ها بدون هیچ ادعایی بیشترین خدمات را به جامعه قرآنی ایران ارائه کردو درینجا که این همه مدت از یاد و بزرگداشت

قرآن را تلاوت می کند که: «ولایکلف الله نفسا الاوسعها».

از استاد قیم می پرسیم وی به کدامیک از سبک ها قرآن قرائت می کرده است، می گوید: من در چهار شیوه قرائت می کردم، «بیات»، «سه گاه»، «حجار» و «رست». وی معتقد است قراء ایرانی در بسیاری از موارد صوت و لحن و تجوید، بهتر از قراء مصری هستند و در میان قراء ایرانی از «عباس امام جمعه» بیساز تعریف می کنندو برایش دعای خیر می فرستند. صدای ملکوتی اذان که در آسمان می پیچد، همه به نماز می ایستیم، استاد قیم نماز را نشسته بجامی آورد و پسر ارشد وی او را برای ادای این فریضه آماده می کند، خداوند دو دختر و دو پسر به او عطا کرده است که استاد از آنها بسیار راضی است و از اینکه توانسته فرزندانی شایسته تربیت کند خداوندر اشکار است.

پس از ادای نماز، استاد قیم در سخن با جوانانی که در مسیر فعالیت های قرآنی گام برمی دارند توصیه می کند که برای دستیابی به موفقیت همگی بکوشند تا قرآن را حفظ کنند و حتماً به همراهی معلم فراگیری را آغاز و دنبال کنند. او همچنین به مریبان توصیه می کند تا در تعلیم، شدت و حدت، رخوت و صوت را به کار گیرند و ذوق و شوق به فراگیری را با تشویق در جوانان ایجاد کنند و زندگانی نگاه دارند. استاد از مسئولان نیز می خواهد که خود را از قرآن و بند عنوان و پست رها کنند و مخلصانه و با تشویق جوانان و فعلان قرآنی، برای گسترش دایره قرآن و فعالیت های قرآنی تلاش کنند.

این خادم بی پیرایه قرآن معتقد است در قرآن همه چیز هست، حکمت، معرفت و درس های زندگی. از دیدگاه استاد، انسان ها می توانند تمامی مشکلات خود را با استعانت از قرآن برطرف کنند.

دیرگاه است و ما بالاجبار باید از محضر استاد مرخص شویم تا به استراحت پردازد. در این دم خداحافظی حال و احوال استاد قیم دوباره دگرگون می شود گویی به این فکر می کند که دوباره تنها خواهد شد.

استاد بالجهله زیبای عربی و بانفس گرم خود دعا می خواند و جمع حاضر آمین می گوییم و بعد خداحافظی می کنیم.

ساعت از هد شب گذشته است مسابقه فوتbal هم تمام شده و خیابان ها پر است از خرد هشیشه و آشغال، این کار برخی از طرفداران تیم هاست. نمی دانیم کدام تیم برده و کدامیک باخته است، امامی دانم که امروز برد باما بوده است.

اما مدام به این فکر آزار دهنده مشغولم که چرا پیشکسوتانی چون «استاد ایرج قیم» باید علیرغم خدمات و تأثیرگذاری های شان، اینکونه به راحتی و حق ناشناسانه به فراموشی سپرده شوند؛ آیا مسئولان رسمی امور قرآنی کشور این نحوه برخوردار افرادی می دانند؟

نخستین کتابی که در ایران در زمینه «فن تجوید» نوشته می شود، کتابی است به نام «فن تجوید قرآن مجید»، که استاد قیم آنگونه که در مقدمه کتاب آمده است، در سال ۱۳۴۷ ه.ش به تگارش در می آورد. کتاب مذکور در خداداد ماه سال ۱۳۵۰ از سوی سازمان اوقاف در چاپخانه علمی به زبور طبع آراسته می شود. بنابراین شایسته است اگر او را پدر علم تجوید، صوت و لحن در ایران بنامیم.

به گفته استاد قرآن، استاد قیم نخستین کسی است که در فن تجوید در ایران نگاشته شده است. استاد قیم درباره همکاری اش با دکتر مهدی برکشلی، موسیقیدان معروف ایرانی، در تهران چنین می گوید: «مرحوم دکتر برکشلی به سراغ من آمد. او موسیقیدان و فیزیکدان بود و قصد داشت به صورت آکادمیک و علمی به روی قواعد تجوید و صوت و لحن قرآن کار کند و به جرات نخستین کسی بود که چنین ایده ای را متحقق کرد. البته در این میان من نیز کوشیدم تا از او چیزهایی بیاموزم. چیزهایی که به من کمک می کرد تا به گونه ای علمی تر به مقوله صوت و لحن نگاه کنم. مرحوم برکشلی قصد داشت قواعد صوت و لحن را بامانی آکوستیک تطبیق دهد و من نیز در این راه از هیچ کمکی به او کوتاهی نکردم.»

به گفته استاد قرآن، استاد قیم نخستین کسی است که در سال ۱۳۶۱ ه.ش سبک و شیوه تواشیح را به قراء ایرانی معرفی می کند ولذا «پیر تواشیح ایران» نامیده می شود. استاد قیم به تازگی در یقه قلبش راعمل کرده و مانیز سعی می کنیم اورا چندان خسته نکنیم، اما نیروی استاد، که گویا با دیدن ما دو چندان شده است، و نکات ارزشمندی که با چاشنی طنز و شوخ طبعی برایمان می گوید اجازه دل بر کندن از این مصاحب رانمی دهد.

استاد گاه در میان سخن دچار نسیان شده و رشته کلام از دستش گستته می شود. می گوید به خاطر فراموشی گاه در سطح نماز از یاد نمی برد که کجا نماز بوده و چه قرائت می کرده است و اشک در چشمانش می دود. متأثر می شویم و من اشک را حلقه زده در چشم همراهانم می بینم.

از اینکه باید نشسته نماز بخواند اظهار ناراحتی می کند و استاد مهکام فی الفور این آیه شریفه پیش رونق می گیرد.

از عرب بودن اعقاب وی داشت. خانواده عبدالغئی عرب زبان بودند و این برای کسی که در آینده به استاد مسلم فن تجوید و صوت و لحن قرآن تبدیل می شد امیتیاز بزرگی بود.

عبدالغئی (ایرج) تحصیلات مقدماتی را در دبستان پهلوی و دبیرستان رازی آبادان گذراند و سپس از دانشکده نفت آبادان در رشته ادبیات فارغ التحصیل شد. او که از ۹ سالگی و همپای پدر کار در شرکت نفت را آغاز کرده بود در ۱۹ سالگی به طور رسمی به استخدام شرکت ملی نفت آرآمد، در پخش امور اداری کار خود را آغاز پیشرفت را در نور دید. از کوکی قرائت قرآن را آغاز کرده بود و بواسطه صوت خوش و مدقائقه در علوم تجوید و صوت و لحن به عنوان یکی از قراء معروف و مسلط شناخته می شد.

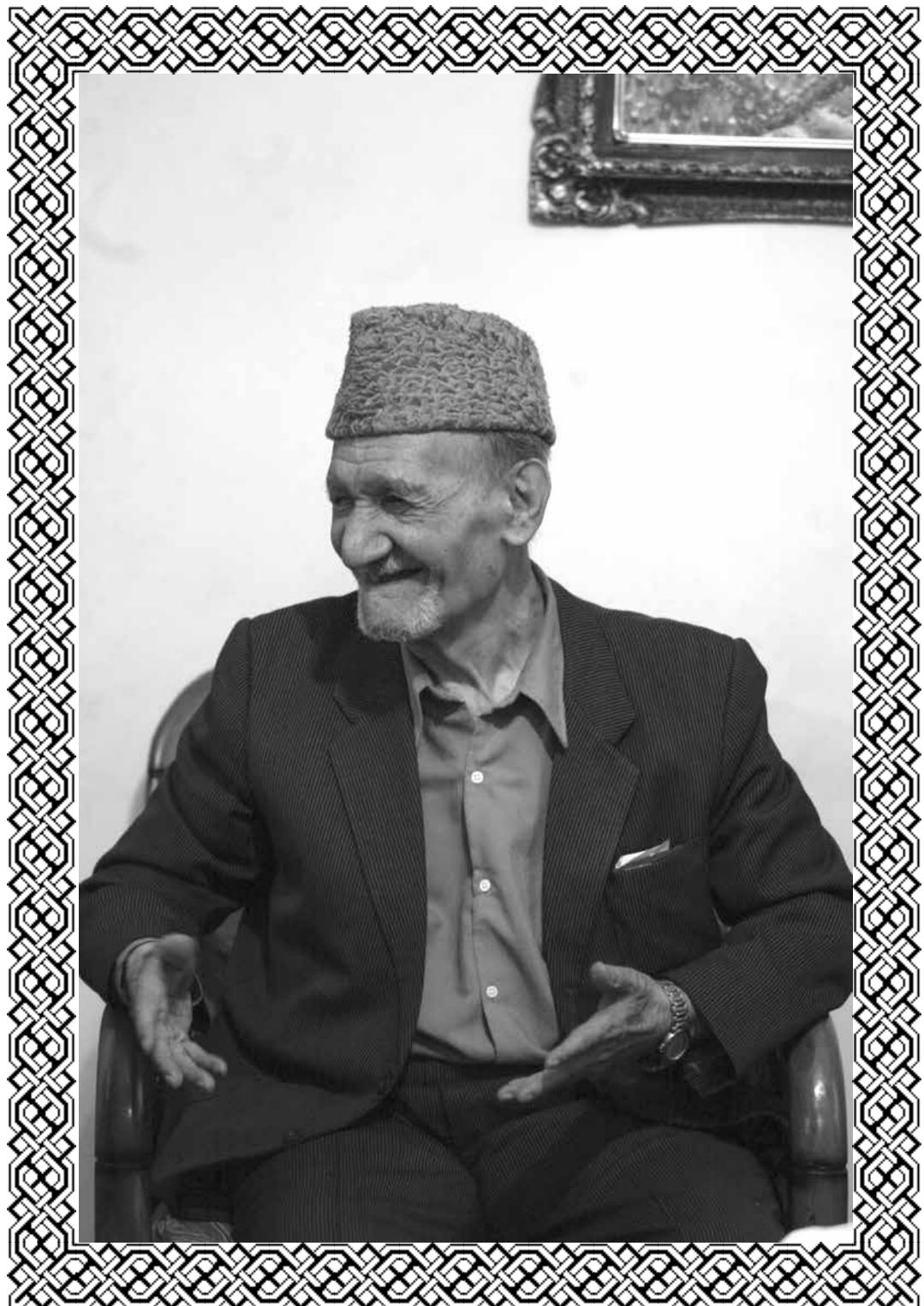
«شیخ عبدالغئی» اینک رییس بخش رفاه کارگران نفت آبادان بود و در عین حال یک باشگاه ورزشی را اداره می کرد. خود اور در میان ورزش های ویژه بیش از همه به دو و میدانی و الیمال می پرداخت. با افتتاح رادیو آبادان، نخستین قاری قرآن این رادیو بود. بالاتکابه همین پیشینه بود که در سال های بعد به رادیو تهران فراخوانده شد تا در آنجا به تلاوت قرآن پردازد. از استاد قیم درباره چگونگی حضورش در رادیو می پرسیم، می گوید: از حوال و حوش سال های ۱۳۳۲ ه.ق. به مدت شش سال، هر سال ماه رمضان، هنگام غروب در رادیو تهران قرائت می کرد، اما همه این برنامه به صورت زنده اجرا می شد و هنوز سیستم ضبط و آرشیو در رادیو راه اندازی نشده بود، بنابراین چیز ضبط شده ای از قرائت من در آن سال هایه جانمانده است.

استاد ایرج قیم، مرد شوخي است و با وجود کبر سن و ضعف جسمانی، در تمام مدتی که در

محضر وی نشسته ایم با شوخ طبعی، حاضر جوابی و ذکر خاطرات اوقات را بر ماشیرین می کند. استاد مهکام پیش از این از «حسن خلق» استاد قیم برای مان حرف هازده بود.

استاد سال هادر طی سفرهای مکرر به عراق و مصر ضمن قرائت قرآن با قراء معمور حشر و نشر داشته و بسیار چیزها آموخته و آموخته است. تقریباً تمام قراء معمور و پیشکسوخت غیر ایرانی او را به نیکی و احترام می شناسند، با استادی چون ابوالعینین شعیشع، مصطفی اسماعیل و... دوستی نزدیک و دیرینه ای دارد.

او همچنین پیش از بیست سال بارهادر ایران و خارج از ایران به عنوان معلم و مدرس صوت، لحن و تجوید و داور بین المللی مسابقات قرآن حضوری فعال و موثر داشته است. در دهه ۱۳۵۰ ه.ش در تهران سکنی می گزیند و در اینجاست که حلقة کلاس های او بیش از

استاد قیم از نگاه صاحب نظران و فعالان قرآنی

حنیفی:

نخستین آیین نامه تواشیح در ایران

توسط ایرج قیم تدوین شده است

گروه فعالیت های قرآنی: نخستین آیین نامه تواشیح در ایران توسط استاد ایرج قیم تدوین و نگارش انجام شده است.

«علی اکبر حنیفی» استاد علوم قرآنی و داور بین المللی در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب اظهار کرد: در ۱۳۶۴ یا ۱۳۶۵ استاد قیم در جلسه ای درباره این آیین نامه نظرات و پیشنهادات بنده را جویا شد و سپس اقدام به تغییر و بازنگری در بعضی از نکات آیین نامه کرد، این استاد بزرگوار، اولین کسی بود که با تواشیح آشنایی داشت و برای اولین بار نیز تواشیح توسط استاد قیم در کشورمان اجرا شد.

□□□

وی درباره آشنایی خود با استاد قیم گفت: آشنایی من با استاد قیم به دوران کودکی که حدود هفت ساله بودم، باز می گردد در آن دوران شب های ماه مبارک رمضان به اتفاق پدرم به مسجد حاج امجد واقع در خیابان خوش تهران می رفتم؛ استاد قیم به همراه برادر

مرحومش (قاری برجسته قرآن کریم) به تلاوت قرآن کریم؛ استاد قیم به همراه برادر

قرآن در مسجد می پرداختند.

این استاد قرآنی یادآور شد: بیشترین حضور من تلاوت استاد قیم با صدای بهم و گیرا و آشنایی و تسلط کامل وی بر زبان عربی، آن زمان که البته هیچ گونه آشنایی با قرآن کریم تا آن موقع نداشتیم، بازمی گردد، تلاوت استاد قیم با صدای بهم و گیرا و آشنایی و تسلط کامل وی بر انجیز استاد، همه و همه ی این ها مرا زبان عربی، فضای عرفانی و نورانی مسجد، مجذوب و علاقه مند به یادگیری قرآن کرد

انگیز استاد، همه و همه ی این ها مجلوب و علاقه مند به یادگیری قرآن کرد و از همان موقع علاقه و کشش فراوانی در من برای فراغتی قرآن کریم ایجاد شد.

حنیفی در ادامه افزود: آشنایی من با استاد قیم در زمان کودکی به همان حضور در مسجد محدود بود تا این که من برای شرکت در مسابقات حاضر شدم. وی در کسوت داوری به قضاؤت مسابقات می پرداخت البته پس از سال ها، از ۱۳۶۴ به همراه این استاد بزرگوار به داوری و قضاؤت در مسابقات قرآنی پرداختم.

این قاری بین المللی قرآن کریم درباره خصوصیات و ویژگی های اخلاقی استاد قیم اظهار کرد: استاد قیم انسانی بسیار خوش مشرب، علاقه مند، خدمت گزار، دارای روحیه ای بسیار شاد، خانواده دوست و فردی بسیار محترم در خانواده است و هر جا که استاد قیم بود، غم نبود.

حنیفی یادآور شد: استاد قیم از استادان بزرگ قرآنی است و تا همین ۱۰ ساله پیش نیز در مسجد

محله تهرانسر به تدریس رشته های قرآنی می پرداخت اما متأسفانه کسالت و بیماریش، اجازه حضورش در مجالس و محافل قرآنی را به وی نمی دهد.

این داور بین المللی قرآن کریم درباره آشنایی استاد قیم با قاریان و استادان قرآنی مجتمع اسلامی افزود: زمانی که قاریان مجتمع اسلامی برای تلاوت قرآن کریم به کشور ماسفر می کردند سراغ استاد قیم را می گرفتند همچون استاد ابوالعینین شعیشع زمانی که برای قرائت قرآن کریم به کشورمان سفر کرده بود سراغ استاد قیم را از مادری و برای دیدارش نیز به منزل وی رفت و این نشان از معروفیت استاد قیم نزد فعالان قرآنی کشورهای اسلامی دارد.

این استاد قرآنی در ادامه درباره نحوی شناسانه و معرفی استادان بر جسته قرآنی گفت: تهیه آثار صوتی و نوشتاری این استادان بزرگوار، جمع آوری اطلاعاتی درباره آنها و معرفی آنها از طریق رسانه ها ز جمله مواردی است که می توان جهت معرفی استادان به کار برد.

حنیفی درباره معرفی استادان پیشکسوت توسط استادان فعلی به شاگردانشان اظهار کرد: این موارد خیلی کم پیش می آید و حتی می توان در حد صفر دانست، در جامعه قرآنی شاهد بزرگان قرآنی چون مرحوم غفوری و مرحوم بروجردی بودیم اما توجه لازم برای معرفی و تجلیل از آنها صورت نگرفت و درباره استاد قیم نیز که از فعالان و پیشکسوتان جامعه قرآنی است، توجهات کمتر بوده و در حد خدمات و شایستگی های قرآنی وی از او یاد نشده است.

استاد و داور بین المللی قرآن کریم: زمانی که قاریان مجتمع اسلامی همچون استاد ابوالعینین شعیشع برای قرائت قرآن کریم به کشورمان سفر می کردند، سراغ استاد قیم را از همانی گرفتند که این موضوع نشانده نموده معرفی استاد قیم نزد فعالان قرآنی کشورهای اسلامی است

مهمکام: برخی نخواستند استاد قیم را به عنوان پایه گذار توانشیح معرفی کنند

منتها ایشان شاید درباره استاد «عبدالغئی قیم» به منزل او رفته بودیم اما در همان بدو ورود و با دیدن دفتر کار، یک مقدار نتواند آن گونه ای که کتاب‌ها، تقدیرنامه‌ها و بیش از همه تصویر برادرزاده‌ی شهیدش و تواضع و فروتنیش، آزو کردیم ای کاش در این گفت و گو فرصتی برای مصاحبه درباره خودش نیز بود. اما چاره‌ای نبود جز این که در این فرصت کوتاه با حبیب مهمکام درباره استاد قیم به گفت و گو نشینیم.

□□□

در ابتدای این گفت و گواز استاد حبیب مهمکام، داور و پیشکسوت قرآنی خواستیم درباره آشنایی اش با استاد قیم صحبت کند.

□

آشنایی شما با استاد قیم از چه سالی از چه سالی شروع شد و چگونه؟

من از سال ۱۳۶۰ با استاد «عبدالغئی قیم» که می‌گوییم «ایرج قیم» در مسابقات سراسری ایران که در نمازخانه سازمان اوقاف و امور خیریه برای نخستین بار برگزار می‌کردیم، آشنایی داشتم. آشنایی من با استاد شهیدی هم از همین جا شکل گرفت و آغاز شد.

□

چه شد که استاد قیم قبل از دهه ۶۰ شناخته شده نبود و یک دفعه به عرصه جامعه قرآنی آمد و خیلی سریع هم به فراموشی رفت؟

قبل از سال ۶۰ را نمی‌دانم. ولی ایشان اولین استاد قرآنی است که کتاب تجوید تألیف کرده که سازمان اوقاف هم آن را چاپ کرد. من هم یک نمونه اش را دارم. من قبل از سال ۶۰ ایشان را نمی‌شناختم و اطلاعی هم از کم و کیف قصیبه ندارم اما بعد از سال ۶۰ مرتباً در مسابقات و در داوری همکاری داشتم که من هم مجری بودم و هم داور. استاد قیم، استاد صوت و لحن است و واقعاً هم اطلاعات خوبی در این زمینه دارد و خیلی آدم‌باعلوماتی است.

با این گفته شماموافقم که جوان ترها باید بیایند ولی پیشکسوتان که کنار گذاشته می‌شوند، کاملاً فراموش می‌شوندو کسی حتی از تجربیات شان هم استفاده نمی‌کند؟

این فراموش شدن، کم لطفی است. البته من اعتقاد دارم و در جاهای دیگر هم گفتم که

کسی است که صاحب‌نظری صائب نظر است، هر صائب نظری، صائب نظر نیست. استاد قیم

همیشه نسل قدیم و جدید باید تلفیقی و در کنار هم کار کنند، دلیلش این است که نسل جوان تجربه کافی را ندارد ولی باید به تدریج جانشین و جایگزین نسل قدیم بشود. حتی باور کنید، گاه پیش می‌آید که در لحظه‌های حساس مسابقات، مجری و داور باید لحظه‌ای تصمیم پیگیرند، به گونه‌ای که نظم مجلس به هم نخورد، این تجربه را نسل جوان ندارد. من به این موارد در مقام داور و اجرا، خیلی برخوردم، در استان فارس برخوردم، در تهران برخوردم، در استان آذربایجان غربی. این هاماسایلی است که نسل جوان برای مدیریت آن پخته نیست.

□

استاد قیم را در بحث صوت و لحن و نغمات صاحب‌نظر می‌دانند تا چه حد موافقید؟

بله همین طور هم هست، استاد قیم در نغمات قرآنی صاحب‌نظر که هستند هیچ، نظرشان متفق است، یعنی صاحب‌نظر است، هر صائب نظری، صاحب نظر هست اما هر صائب‌نظری، صائب نظر نیست. استاد قیم کسی است که صائب‌نظری صائب‌نظر است، منتها ایشان شاید در بیان مطالب یک مقدار نتواند آن گونه ای که مافی الضمیر و در ذات او است، تحويل و ارایه دهد و ال در استاد بودن ایشان شکی نیست.

□

استاد قیم در بحث تواشیح هم خیلی فعالیت داشتند درباره این مقوله و گروه هایی که تشکیل داده اند، توضیح دهید.

درباره تواشیح توضیح بدhem که اصلاً ما کلمه «تواشیح» را نشنیده بودیم. هیچ، استاد قیم در سال ۶۱ به بعد، قراء جوان را جمع کرد و

مسئله تواشیح را توضیح داد و خودش هم خوب می خواند و معیاره ارامی دانست و آهنگ سازی

می کرد، به هر حال گروه هایی را تشکیل داد و تواشیخ خوانی در ایران پایه گذاری شد اما همان طور که شماره طلیعه بحث اشاره کرد، گاه

اساتید پرتوان فراموش می شوند که کم لطفی است. «همه می دانند، بدون استثناء، همه می

دانند که استاد قیم، پایه گذار تواشیح در ایران است» چون اگر مشهور بود، من یکی از سال ۶۴ که در خدمت قرآن هستم، حداقل این واژه را می

شنیدم. نه خودم شنیدم و نه کسی گفته بود که بشنویم ولی متأسفانه هرگز نخواستند، قرآنی

های محترم که آقای قیم را در تواشیح آن گونه ای که بنده معرفی می کنم، معرفی کنند. این کار را نکردم.

□

الآن بعد از گذشت سال ها از راه اندازی و رشد تواشیح در کشور، وضعیت تواشیح را چگونه ارزیابی می کنید؟

آیاتی در سوره مبارکه انسان (دهر) وجود دارد، آنجا که می فرماید: «انما نطعمکم لوجه الله لا

نرید منکم» این درسی است در مکتب اهل بیت (ع) برای همه انسان هایه ویژه ما فرق آیین که اگر

پیشکسوتان خدمتی کرده اند، صرفًا برای خدا پوده است و باید هم همین طور باشد و توقعی هم

نیست. منتهی یک عبارت عربی را نشیده ایداما صحیحش را بشنوید، صحیحش این است که

«من لم يشكر المخلوقين لم يشكر الخالق» انسان در مقابل خدمات دیگران باید قدردان و سپاسگزار باشد و در تأیید این اصل اخلاقی، آیه ۸۶ سوره نساء را بخوانید، آیه این طور شروع می

شود که «و اذا حييت بتحية» هر کس به شما خوبی کرد، سعی کنید بهتر آن را ارایه و جواب دهید و اگر نمی توانید مثیلش را رایه کنید و حتی

دارد که فوری جواب دهید امام عنایش این نیست که اگر شنبایه کسی خوبی کردید، متوجه باشید و حساب جاری باز کنید. یک جا می فرماید:

«لأنريد منكم جزاء لا شكورا» و در جایی دیگر هم می فرماید: اگر کسی به شما خوبی کرد، فراموش نکنید.

□

اخیراً از ابزار آلات موسیقی برای تأثیرگذاری بیشتر تواشیح استفاده می شود، تاچه حداکثر موضوع موقید؟

چرامی فرماید اخیراً من خودم با این که کلاس موسیقی نرفتم از سال هایی که کلاس هفتام و هشتم بودم و به مدرسه می رفتم، تمام دستگاه های موسیقی را یاد کرده بودم از طریق گوش کردن به رادیو، به گونه ای که انگار کلاس رفته بودم. بد نیست بشنوید، هر کسی که دهان باز

می کند، برای زمزمه یک بیت شعر، این در پیک

نمی گذارد و فروگذار نمی کند. سال ۷۲۶۳، نفر شور است، ابو عطاء، ماهور و... است. این است که تواشیح، صدر صد نغمات و دستگاه موسیقی است و باید باشد اما چون غالباً متون عربی است مأخذ از نغمات عربی است.

□

منظور استفاده از ابزار آلات موسیقی بود؟ کمک گرفتن از این ابزارها چون من فقیه نیستم، نظر نمی توانم، بدhem. اما این راز من بشنوید، کسی که می خواهد در نغمات عربی کار کند و استفاده شود به گونه ای که مسلط شود و نه

تقلیدی محض، باید دستگاه های موسیقی ایرانی را هم مسلط باشد چون اگر یک ذره نغمات عربی را بخواهد، فراموش کند آهنگ

ایرانی به کمکش می آید، مثلاً مادرستگاه ماهور را در فارسی داریم که معادلش در عربی، چهارگاه است، حال اگر کسی در چهارگاه

مسلط نبود و خواست منحرف شود وقتی به ماهور وارد باشد، دیگر جانمی ماند و از ماهور استفاده می کند. اعتقادم بر این است که پک

قاری مسلط و یک تواشیح خوان هم باید دستگاه های عربی را بداند و هم دستگاه های ایرانی را که مکمل هم باشند.

□

استاد یک بار دیگر می خواهد به طلیعه کلام باز گردد، افرادی مانند استاد قیم که بازنشسته و پیشکسوت می شوند، اصولاً چه توقعی از مسئولان قرآنی کشور دارند و مسئولان قرآنی چه وظیفه ای در قبال آنان دارند؟ آیاتی در سوره مبارکه انسان (دهر) وجود دارد، آنجا که می فرماید: «انما نطعمکم لوجه الله لا نرید منکم» این درسی است در مکتب اهل بیت (ع) برای همه انسان هایه ویژه ما فرق آیین که اگر پیشکسوتان خدمتی کرده اند، صرفًا برای خدا پوده است و باید هم همین طور باشد و توقعی هم نیست. منتهی یک عبارت عربی را نشیده ایداما صحیحش را بشنوید، صحیحش این است که «من لم يشكر المخلوقين لم يشكر الخالق» انسان در مقابل خدمات دیگران باید قدردان و سپاسگزار باشد و در تأیید این اصل اخلاقی، آیه ۸۶ سوره نساء را بخوانید، آیه این طور شروع می شود که «و اذا حييت بتحية» هر کس به شما خوبی کرد، سعی کنید بهتر آن را ارایه و جواب دهید و اگر نمی توانید مثیلش را رایه کنید و حتی دارد که فوری جواب دهید امام عنایش این نیست که اگر شنبایه کسی خوبی کردید، متوجه باشید و حساب جاری باز کنید. یک جا می فرماید: «لأنريد منکم جزاء لا شكورا» و در جایی دیگر هم می فرماید: اگر کسی به شما خوبی کرد، فراموش نکنید.

□

از بحث تواشیح خارج شویم و یک مقدار درباره منش اخلاقی و رفتاری استاد قیم برایمان توضیح دهید؟ این فراموش شدن، کم لطفی است. البته من اعتقاد دارم و در جاهای دیگر هم گفتم که همیشه نسل قدیم و جدید باید تلفیقی و در کنار هم کار کنند، دلیلش این است که نسل جوان تجربه کافی راندار و لولی باید به تدریج جانشین و جایگزین نسل قدیم بشود.

□

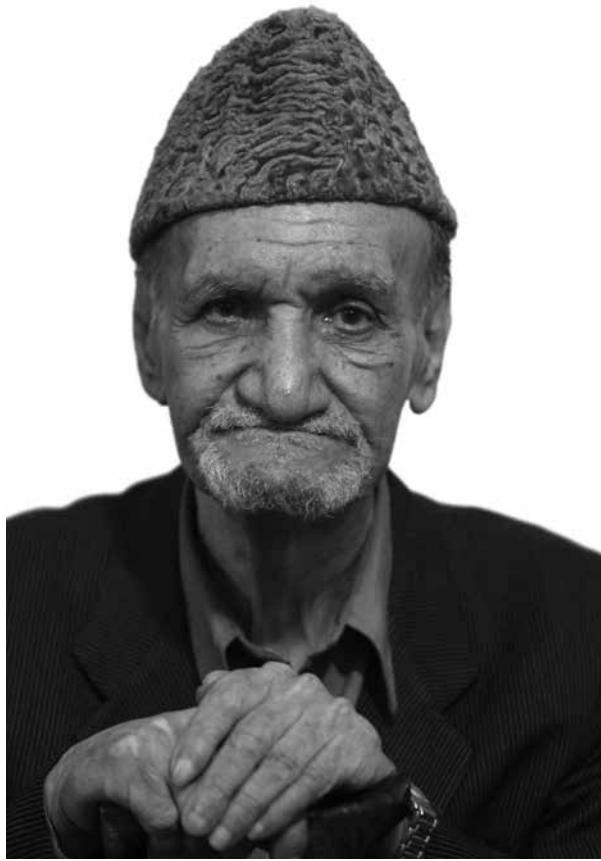
ایشان عرب زبان و اهل خوش شهر و آبادان هستند، خب، خصوصیات فرهنگی و اخلاقی آقای قیم و امثال ایشان بامارف دارد، فرق نه به معنای برتری طلبی. بالاخره این تفاوت هاست که از عالم تکوین هم منشاء گرفته و در طبیعت و خلقت هر کسی متفاوت است اما به هر حال آقای قیم در دوستی سرآمد است و جانش را فدای دوست می کند. در خدمت به دوست کم

به همین دلیل معرفی چهره های ماندگار قرآنی و تجلیل از پیشکسوتان این عرصه یک امر ضروری است که مسئولان قرآنی باید بیشتر به آن پیردازند تا جوان ترها با انگیزه بیشتری در این مسیر گام بردارند و جامعه بانشاط باشد.

□

و سخن آخر؟ سخن آخر این که «گر تو می خواهی مسلمان زیستن، نیست ممکن جز به قرآن زیستن.»

اجرای زیبایی تواشیح توسط استاد قیم در مسجدالحرام موجب شگفتی حاجج شده بود

ارتباط برقرار می کردند و مانوس می شدند و این از سجایای اخلاقی ارزشمند استاد قیم است.

این قاری بین المللی قرآن کریم در ادامه گفت: استاد قیم به زبان عربی و حتی به برخی از لهجه های عربی آشنای بودند و زمانی که یک قاری به تلاوت آیات قرآنی بانغممه و آواهای خوش می پرداخت، این استاد گرانقدر در حال و هوای معنوی فرومی رفت و با حرکت دادن سرش تلاوت قاری را تایید می کرد.

استاد قیم انسانی بسیار خوش مشرب و خونگرمی بود با آنکه مسن ترین داور بود قاریان و داوران جوان به راحتی باوی ارتباط برقرار می کردند و این از سجایای اخلاقی ارزشمند ایشان است.

ملک شاهی درباره به فراموشی سپرده شدن پیشکسوتان و فعالان قرآنی اظهار کرد: این موضوع از آن دردهای بزرگی است که خودش رانشان می دهد. بسیاری از افرادی که پایه گذار یک رشته ای هستند به راحتی به فراموشی سپرده می شوند و استاد قیم از جمله افرادی هستند که لحن قرآن را بسیار عالی تشخیص می دادند و فهمید.

وی در ادامه افزود: فراموشی پیشکسوتان قرآنی خسارتی است که همیشه فعالان قرآنی متتحمل می شوند و بعضی از قاریان که از استادان قرآنی خوبی نیز بودند بلا فاصله به حاشیه می روند و تجربیاتشان سر به مهر و مکنوم می ماند ولی باید با این روندو جریان مبارزه کردو قدر و منزلت خوبان و بزرگان را در زمان حیاتشان حفظ کردن این که بعد از مرگشان به قدرانی و تجلیل از آنها پرداخت.

وی درباره نحوی شناسایی و معرفی فعالان مطرح قرآنی کشور اظهار کرد: تجربیات این بزرگان رامی توان به صورت کتاب و مکتوب از طریق مذاکره با آنها تهیه کرد و در این راه افراد کارشناس و اصحاب رسانه های می توانند بسیار تاثیرگذار باشند و متأسفانه فرنگ غلطی که در جامعه موجود دارد از افراد و بزرگان بعد از مرگشان، قدردانی می شود. وی از مرحوم دکتر «مجید صالحی» از فعالان قرآنی بر جسته کشور نیز یاد کرد و گفت: مرحوم مجید صالحی دکترای زبان داشتند و پایان نامه رشته خود را درباره «ترجمه ناپذیری قرآن» تهیه و ارائه کردند و از سوی استادان و کارشناسان بر جسته قرآنی کشور نیز بسیار مورد توجه قرار گرفت.

ملک شاهی یاد آور شد: مرحوم دکتر مجید صالحی دارای ذوق و نبوغ فراوانی بود و در زمینه قرائت نیز بسیار هوشمند و دارای تشخیص عالی در شناسایی اصوات بود ولی متأسفانه وی فراموش شد و از او دیگر یادی نشد و نمی شود و ایشان که در جامعه قرآنی بسیار فعال و بر جسته بود به فراموشی سپرده شد.

گروه فعالیت های قرآنی: استاد قیم، پدر تواشیح ایران در سال ۱۳۶۶ که به مکه مشرف شده بودند با وجود کهولت سن به اجرای تواشیح در مسجدالحرام پرداخت که این برنامه اعجاب حاجج کشورهای اسلامی را برانگیخت.

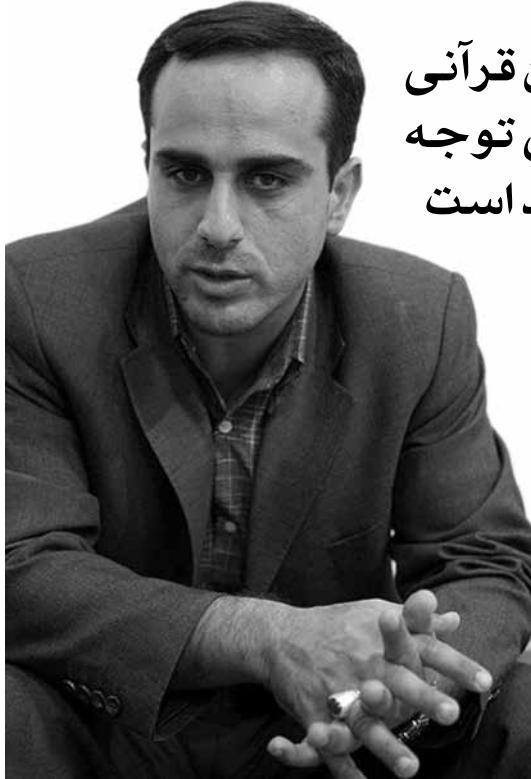
«علی اکبر ملک شاهی» استاد، داور و قاری بین المللی قرآن کریم در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، بایان این مطلب اظهار کرد: در سال ۱۳۶۶ به همراه استاد قیم و تعدادی از قاریان برای تلاوت قرآن کریم از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه به مکه معظمه مشرف شدیم و در اجرایی که در مسجدالحرام داشتیم استاد قیم برای حسن ختم برنامه به اجرای تواشیح پرداخت.

فراموشی پیشکسوتان قرآنی خسارتی است که همیشه فعالان قرآنی متحمل می شوند و بعضی از قاریان که از استادان قرآنی خوبی نیز بودند بلا فاصله به حاشیه می روند و تجربیاتشان سر به مهر و مکنوم می ماند وی در ادامه افزود: استاد قیم با توجه به کهولت سن و با وجود سرو صدما رفت و آمد حاجج در مسجدالحرام و هواکش های روشن در این مسجد به اجرای تواشیح یا ابتهال پرداخت و جمعیت کثیری از حاجج کشورهای اسلامی در اثر شنیدن صوت دل انگیز استاد قیم، دور وی جمع شدند و به صوت باصلاحات و خوش این استاد بزرگوار قرآنی گوش جان سپرندند.

ملک شاهی یاد آور شد: پس از بایان اجرای تواشیح استاد قیم، حاجج حاضر در مسجدالحرام به ذوق آمدند و تقاضای اجرای دوباره تواشیح که در مدح اهل بیت (ع) بود، را داشتند و این نشانه توانایی استاد قیم در اجرا، اشراف و تسلط وی بر شرایط، جمع حاضر و مجلس بود.

وی درباره نوع برخورد و رابطه استاد قیم با قاریان و داوران جوان تصریح کرد: استاد قیم انسانی بسیار خوش مشرب و خونگرمی هستند و در آن دوران با آن که مسن ترین داور بود، قاریان و داوران جوان به راحتی باوی

بهره مندی از تجربیات پیشکسوتان قرآنی مؤثرترین عامل برای توجه به این افراد است

شده است تا کسی به افراد پیشکسوت و فعال قرآنی توجه چندانی نداشته باشد و از آنان در قالب کنگره و همایش تجلیل نشود.

وی افزود: هم اکنون به صورت پراکنده توسط برخی شهادها، کارهایی در این زمینه می‌شود و از کسانی تجلیل و برنامه هایی برای بزرگداشت آنان برگزار می شود اما تا زمانی که نظام و ساماندهی کلی انجام نشود، بسیاری از این امور به فراموشی سپرده می شود.

نفر اول قرائت بیست و سومین دوره مسابقات بین المللی قرآن ایران در پایان گفت: هم اکنون در پخش ورزش، هر رشته ای برای خود تشکیلاتی دارد و همه زیر نظر سازمان تربیت بدنی اداره می شوند، همین وضعیت برای اداره امور قرآنی نیز باید انجام و این فعالیت ها توسط سازمان ویانهاد خاصی اجرا شود.

«ایرج قیم» در سال ۱۳۹۸ هـ. ش در آبادان چشم به جهان گشود: او را «عبدالغنی» نیز می نامیدند، از کودکی قرائت قرآن را آغاز کرد و به واسطه صوت خوش و مذاقه در علوم تجوید و صوت و لحن، به عنوان یکی از قراء معروف و مسلط شناخته شد.

هم زمان با افتتاح رادیو آبادان، نخستین قاری قرآن این رادیو بود و با تکابه همین پیشینه بود که در سال های بعد به رادیو تهران فراخوانده شد تا در آنچه به تلاوت قرآن پردازد.

وی هم اکنون در سن ۸۸ سالگی و در غبار فراموشی زمانه، کنچ نشین منزل خویش است.

احترام باشند تا حد زیادی برای آنان کفایت می کند.

وی افزود: البته این نیاز به این توجه در سینین مختلف متفاوت است، در سینین پیری، خبر گرفتن از این افراد، رفع مشکلات مادی و اجتماعی آنان، بیدار کردن از آن ها و سرزدن به آنان، بهترین توجه و تقدير برای آنان است؛ چون این گونه افراد توقع خاصی از کسی ندارند. کافی اظهار کرد: نگاه پیشکسوتی به آنان، بهترین توجه و تقدير برای آنان است؛ چون این گونه افراد توجه به این و بهرمه مندی از نظریات، تجربیات و دیدگاه ها و به کارگیری آن، مهم ترین عامل برای توجه به این افراد است.

□□□

«محمد جواد کاشفی» نفر اول رشته قرائت بیست و سومین دوره مسابقات بین المللی قرآن ایران و عضو گروه تواشیح «فدک الزهرا» بالشاره به لزوم تجلیل از افراد پیشکسوت همچون استاد «ایرج قیم» در پاسخ به این سؤال که چه عاملی سبب شده است تا جامعه قرآنی به افرادی مانند استاد قیم به ویژه در دوران که هم سن توجهی نکند، تصریح کرد: مقداری از این مسابیل طبیعی است و در همه فعالیت های دیگر و حتی فعالیت های ورزشی هم وجود دارد، اگرچه تا این حد نیست.

وی افزود: ما باید تلاش کنیم این مسابیل کمتر شود، چرا که تجلیل و گرامی داشت پیشکسوتان و بزرگان هر عرصه ای به ویژه قرآن و تواشیح، نوعی وظیفه شرعی و دینی و از نشانه های ادب است.

کافی اظهار کرد: یکی از معصومین (ع) فرموده اند که «اگر کسی یک کلمه «بسم الله» را جمله دیگر عواملی است که این گونه مسابیل را دامن می زند، تصریح کرد: مهم ترین مشکلی که در جامعه قرآنی داریم این است که یک نظم اصولی و ساختاری برای امور قرآنی وجود ندارد، یعنی: یک ارگان یا مجموعه خاصی که مسئولیت پذیری داشته و نظم و سامان امور قرآنی را برعهده داشته باشد، وجود ندارد.

کافی تأکید کرد: نبود متولی مشخص، سبب عضو گروه تواشیح فدک الزهرا:

مهمترین مشکلی که در جامعه قرآنی این است که یک نظم اصولی و ساختاری برای امور قرآنی وجود ندارد، یعنی: یک ارگان یا مجموعه خاصی که مسئولیت پذیری داشته باشد و وجود ندارد که مسئولان قرآنی کشور و شاگردان ایشان باید به آن توجه داشته باشند، گفت: برداشت من این است که بیشتر افرادی که در زمینه قرآنی فعال هستند، چشمداشت و توقیع از کسی ندارند و اگر همین وظیفه تقدیر و تشکر از آنان را نجام دهیم، در محاذیک به آنان توجه کنیم و مورد

عضو گروه تواشیح فدک الزهرا افراطی باید احساس کنند که با وجود کهولت سن و پیری هنوز هم مورد توجه هستند، تجربیات و دیدگاه های آنان بجهة این مورد توجه است و جامعه قرآنی از آنها برهه مندمی شوند.

وی، بایان این که نبود متولی برای امور قرآنی از افراد باید احساس کنند که با وجود کهولت سن و پیری هنوز هم مورد توجه هستند، تجربیات و دیدگاه های آنان مورد توجه است و جامعه قرآنی از آنها برهه مندمی شوند.

عضو گروه تواشیح فدک الزهرا افراطی باید احساس کنند که با وجود کهولت سن و پیری هنوز هم مورد توجه هستند، تجربیات و دیدگاه های آنان مورد توجه است و جامعه قرآنی از آنها برهه مندمی شوند.

نفر اول رشته قرائت بیست و سومین دوره مسابقات بین المللی تهران در ادامه در پاسخ به این سؤال که افرادی مانند استاد قیم به ویژه در سینین قرآنی که نیازهایی دارند که

مسنون قرآنی کشور و شاگردان ایشان باید به آن توجه داشته باشند، گفت: برداشت من این است که بیشتر افرادی که در زمینه قرآنی فعال هستند، چشمداشت و توقیع از کسی ندارند و اگر همین وظیفه تقدیر و تشکر از آنان را نجام دهیم، در محاذیک به آنان توجه کنیم و مورد

گرفت.
این داور قرآن کشور اطهار کرد: به نظر می رسد برای روش شدن بخش عمده‌ای از مسابیل قرآنی کشور باید تکلیف متولی فعالیت‌های قرآنی روش شود و اگر این موضوع حل شود، این متولی به امور صنفی و رفاهی جامعه قاریان هم توجه خواهد کرد و در کنار سایر وظایف، این شرح وظیفه را هم خواهد داشت.

وی باشاره به تخصص استاد قیم در زمینه صوت و لحن و تواشیح گفت: وضعیت کنونی تواشیح نیز به عدم وجود یک مرکز سیاست گذاری بازمی گردد، یعنی برخی مواقع یک‌موقع‌هایی در کشور ایجاد می شود سپس این موقع، اوج می گیرد و پس از مدتی نیز افول می کند، چون هیچ تعریف، قانون و سیاستی در پشت آن نبوده است.

قره شیخ لو تصویری کرد: یک

کاری در زمانی مورد توجه مردم واقع می شود و اوج می گیرد، سپس همه آن را فراموش می کنند و به یک کار معمولی تبدیل می شود، الان تواشیح هم این بلا بررسش آمده است.

وی افزود: هیچ مرکز سیاست‌گذاری و مرکزی که فکر کند که این کار با این روش در کشور ما جواب می دهد یانه، مشتری پیدامی کند، باید عربی‌باترکیب‌عربی و فارسی‌باشدو آیا وجود آن ضرورت دارد، وجود ندارد و به همین دلیل یک دفعه چند نفر علاقه‌مند جمع شدن‌دیگر گروه راه‌انداخته‌اند و همین طور تسری پیدا کرده و مسابقات کشوری تبدیل شدو الان هم کمنگ شده است.

قره شیخ لو تأکید کرد: ما اول باید عنوان فعالیت های قرآنی را تعریف کنیم، تعیین کنیم که آیا تواشیح جزء برنامه‌های قرآنی هست یا نیست، آیا مثلاً شبی با قرآن و انتشارات جزء فعالیت های قرآنی محسوب می شود یانه، این حوزه‌ها و کارهایی که در این حوزه‌های می توان کرد، باید تعریف و باز خورد آن ها بررسی شود.

وی افزود: با بررسی کارشناسی در این زمینه باید تصمیم گیری کنیم که به طور مثال تواشیح باید تقویت شود یا باید جمع شود. این قاری در پایان اظهار کرد: بالاظهار نظر از روی سلیقه و عدم کار کارشناسی نمی توان به نتیجه منطقی و درستی در این زمینه نایل شد.

گروه فعالیت‌های قرآنی: جامعه قرآنی کشور متسافانه در تجلیل از پیش‌کسوتان خود ضعیف است و قدر سرمایه‌های خود را نمی داند.

□□□

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، «مهردی قره شیخ لو» از قاریان و داوران ممتاز کشور، بایان این مطلب، درباره‌ی شخصیت و جایگاه استاد ایرج قیم گفت: من ارتباط نزدیکی با ایشان نداشم و تنها در سال‌های ۶۴ و ۶۵ که من در مسابقات انتخابی حج شرکت کرده بودم، ایشان داوری مسابقات را بر عهده داشتند و به همین دلیل شناخت چندانی از او ندارم.

وی در پاسخ به این سوال که مسئولان قرآنی کشور و شاگردان استادانی مانند «ایرج قیم» چه وظایفی در قبال بزرگداشت این افراد دارند، تصویری کرد: اعضای هر قشری موظف اند که به پیشکسوتان و بزرگان خود احترام بگذارند و ازان یاد کنند؛ در بحث قرآن هم همین گونه است، کسانی

که به هر حال سال‌هاست در رشته خودشان زحمت کشیده و کار و تلاش کرده اند، اهالی جامعه قرآنی اعم از سازمان‌ها و نهادها و اشخاص حقیقی قرآنی باید یاد این افراد را گرامی بدارند.

قره شیخ لو گفت: این بزرگداشت‌ها تنها نباید پس از مرگ افراد انجام شود بلکه باید در قید حیات از این گونه انسان‌ها تجلیل شود.

مهردی قره شیخ لو اظهار کرد: متسافانه مجموعه قرآنی در این بخش ضعیف است و قدر سرمایه‌هایی که دارد، نمی داند و به جایگاهی که باید به این افراد بدهد، توجهی نمی کند.

وی در پاسخ به این سؤال که مشخصاً کدام پیک از نهادهای قرآنی کشور باید به وضعیت پیشکسوتان قرآنی رسیدگی کند، تا در سینین بالا دچار مشکلات حاد نشوند، گفت: اشکال ما این است که متولی مشخصی برای فعالیت‌های قرآنی نداریم، البته خیلی از نهادهای می توانند این کار را انجام دهند، اما در عین حال همگی نسبت به یکدیگر تغافل می کنند.

این قاری بین‌المللی تصویری کرد: اصل مشکل ما این است که یک نهادی به صورت رسمی، متولی کار قرآنی در کشور نیست که اگر در جایی کوتاهی صورت گیرد، دیگران او را بازخواست کنند.

مهردی قره شیخ لو افزود: الان ممکن است به

قره شیخ لو:
الآن ممکن است به سازمان تبلیغات
بگویند، شما باید این گونه افراد را
تحت پوشش قرار دهید، سازمان
تبلیغات بگویند! به اوقاف بگویند،
امتناع کند، وزارت ارشاد نیز همین
طور. به هر حال تامтолی امور قرآنی
مشخص نیست، نمی توان خرده گرفت

سازمان تبلیغات بگویند، شما باید این گونه افراد را تحت پوشش قرار دهید، سازمان تبلیغات بگویند! به اوقاف بگویند، امتناع کند، وزارت ارشاد نیز همین طور. به هر حال تامтолی امور قرآنی مشخص نیست، نمی توان خرده

قاری بین‌المللی:
یک کاری در زمانی مورد توجه مردم واقع می شود و اوج می گیرد، سپس همه آن را فراموش می کنند و به یک کار معمولی تبدیل می شود، الان تواشیح هم این بلا بررسش آمده است

استاد قیم از مشوقان قاریان جوان به اجرای تواشیح بود

عبدالرسول عبایی»:
استاد قیم صاحب ذوق، آشنا به نغمات و الحان و دارای طبع موسیقی است و پرداختن او به تواشیح به قبل از انقلاب با انتخاب قصیدی کوثریه سروده ای از سید «رضا» عالم و دانشمند بازمی گردد وی بادعوت و تشویق مجموعه ای از قاریان علاقه مند، به تمرین و اجرای تواشیح پرداخت.

با اقدامات اصولی و ارزشمند موجب ارتقا، ایجاد جذبیت و غنی شدن این رشته در جامعه شوند. وی تاکید کرد: خلاء های موجود در برخی از رشته های قرآنی و مذهبی به ویژه تواشیح باید به نحو احسن پر شود در حالی که کشورهای غربی برای تحقق اهداف خود از هیچ اقدامی در ربع نمی کنند و هزینه ها و بوجه های هنگفتی را برای برنامه ها و فعالیت های خود صرف می کنند.

عبایی درباره نحوی معرفی استادن و پیشکسوتان قرآنی به جامعه به ویژه جوانان گفت: معرفی پیشکسوتان قرآنی به جامعه نیازمند حمایت و توجه ارگان ها و نهادهای قرآنی است و کم لطفی آنها نسبت به این موضوع موجب به فراموشی سپرده شدن آنها می شود. توجه و حمایت از استادان قدیمی علم قرائت قرآن موجب دلگرمی و تشویق جوانانی که وارد این عرصه شده اند، می شود بنابراین حمایت مسئولان از پیشکسوتان موجب تقویت و ارتقا برنامه های قرآنی خواهد شد.

این استاد علوم قرآنی اظهار کرد: ساماندهی برنامه های قرآنی سازمان ها و خود نهادهای قرآنی اعم از مردمی و دولتی موجود در کشور که البته حمایت و توجه به پیشکسوتان عرصه های قرآنی را نیز شامل می شود، ضرورت ایجاد و راه اندازی تشکیلات واحد قرآنی به عنوان متولی خاص امور قرآنی رامی رساند.

گروه فعالیت های قرآنی: استاد قیم از مشوقان قاریان جوان به اجرا و پرداختن به رشته تواشیح است.
«عبدالرسول عبایی» استاد و داور بین المللی قرآن کریم در گفت و گویا خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب اظهار کرد: استاد قیم صاحب ذوق، آشنا به نغمات و الحان و دارای طبع موسیقی است و پرداختن او به تواشیح به قبل از انقلاب با انتخاب قصیده ی کوثریه سروده ای از سید «رضا» عالم و دانشمند بازمی گردد وی بادعوت و تشویق مجموعه ای از قاریان علاقه مند، به تمرین و اجرای تواشیح پرداخت.

□□□

عبایی یادآور شد: استاد قیم به خاطر علاقه ای که به تواشیح داشت به این رشته پرداخت و همین موضوع جرقه و علاقه ای را در تعدادی از قاریان جوان به رشته تواشیح ایجاد کرد البته صدا و سیما نیز با پخش اجرای گروه های مدیحه سرای سوریه ای در این جریان تاثیرگذار بود. این داور بین المللی قرآن کریم گفت: به مرور زمان نخستین گروه به نام گروه قدر تشکیل شد و این گروه با تلاش، ابتکار و همکاری اعضاء موجب ارتقاء تواشیح شدند.

وی در ادامه افزود: فعالان قرآنی در دوران قبل از انقلاب بدون امکانات و حمایت از سوی نهادی، فقط با تلاش و علاقه خود در زمینه ها و رشته های مختلف قرآنی به فعالیت پرداختند و استاد قیم نیز فقط صرف علاقه و باتلاش های خود برای دیدار با قاریان مصری به این کشور سفر و با آنها ارتباط برقرار کرد.

این داور بین المللی قرآن کریم درباره چگونگی ترویج رشته تواشیح افزود: ایران سرچشمه و منبع صدای خوب و مطلوب است بنابراین نهادهای سرمایه گذاری به جاومناسب می توانند استعدادهار اشناسایی و در رشد و هدایت آنها گام های اساسی بردارند.
عبایی یادآور شد: نهادهای قرآنی می توانند با برنامه ریزی های مناسب افراد علاقه مند اعم از دختر و پسر را به صورت گروه های تواشیح انتخاب و

بهره مند شدم و الان هم این علاقه (استفاده از تجربیات بزرگان) در وجود ما هست و چون جوان هستیم، ظرفیت کار کردن در این زمینه را داریم و افتخار می کنیم از وجود کسانی مانند استاد قیم بهره مند شویم.

وی در ادامه بالاشاره به وضعیت فعلی تواشیح در کشور گفت: برخی از علمای دید مثبتی نسبت به تواشیح ندارند و تأثیرگذاری آن را قبول ندارند،

که لقب پدر تواشیح ایران را دارد و در کار خودش استاد است، استفاده کنم.

وی تصریح کرد: من تعجب می کنم ایشان در آن موقع با این امکانات اندک چگونه توانسته است تواشیح را پایه ریزی کند که امروزه نیز از برکت آن هم اکنون گروه های بزرگی راه اندازی شده اند.

محمدعلی محمدبنزاد گفت: من بسیار علاقه

گروه فعالیت های قرآنی: مسئولان، شاگردان و اهالی جامعه قرآنی کشور باید استادانی مانند «ایرج قیم» را به جامعه معرفی کنند و بشناسانند. به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، «محمدعلی محمدبنزاد» سرپرست گروه تواشیح «مصطفیح الهدی» با بیان این مطلب گفت: متأسفانه مسئولان و اهالی جامعه قرآنی

مسئولان قرآنی کشور باید استاد قیم را به جامعه معرفی کنند

در حالی که تواشیح واقعاً اثرگذار است؛ به طور مثال تواشیح «اقرا» با اسم ربک الذی خلق «که گروه تواشیح ثقلین آن را اجرا کردهند، هنوز که هنوز است، تازگی خودش را دارد و دلنشیں است.

وی افزود: متأسفانه نسبت به تواشیح کم لطفی می شود، مثلاً تواشیح بانوان امسال از مسابقات سازمان اوقاف و امور خیریه حذف شد، در حالی که ما منتظر بودیم، شرایط جدید را اعلام کنند و با قوت بیشتر در این مسابقات حاضر شویم.

سرپرست گروه تواشیح بانوان نورالزهرا(س) تصویر کرد: متأسفانه بهایی به

تواشیح نمی دهنند و امکاناتی نیز در اختیار گروه هانمی گذارند، به طور مثال کلاس حفظ و قرائت در جامعه القرآن گرگان تشکیل می شود اما از تواشیح خبری نیست و کسی نسبت به این موضوع رغبتی نشان نمی دهد.

وی افزود: چون فرهنگ قرآنی در کشور تحکیم نیافته، متأسفانه گاهی برخوردهای غیر قرآنی حتی از قاریان قرآن می بینیم، در استان گرگان روحانی بزرگواری وجود داشت که چندین تواشیح را آهنگ سازی و مدیریت کرد و گروهشان هم چند رتبه کشوری به دست آورد اما عده ای از فراده اندازه ای در جلوی ایشان سنگ اندازی کردند که مجبور شد از تواشیح کنار کشیده و برای تحصیل به مکان دیگری برود.

محمدبنزاد در پایان خواستار توجه بیشتر مسئولان به تواشیح و علاقه مندان به این حوزه شد.

مند به استفاده از تجربیات بزرگواری مانند ایشان هستم، من اتفاقاً به استاد اربابی بسیار علاقه مند بودم و به عنوان شاگرد از ایشان استفاده زیادی کردم، یک مصاحبه ای هم با

ایشان انجام داده ام که آن موقع به من گفتند: بعد از وفات من تشریش کنید. سرپرست گروه تواشیح نورالزهرا(س) افزود: به علت علاقه ای که به استاد اربابی داشتم یک هفته او را به گرگان دعوت کردم، در این مدت خیلی از ایشان

که استاد قیم را می شناختند و از او کسب فیض و تکلیف می کردند، گامی در جهت شناخته شدن او برنداشته اند.

□□□

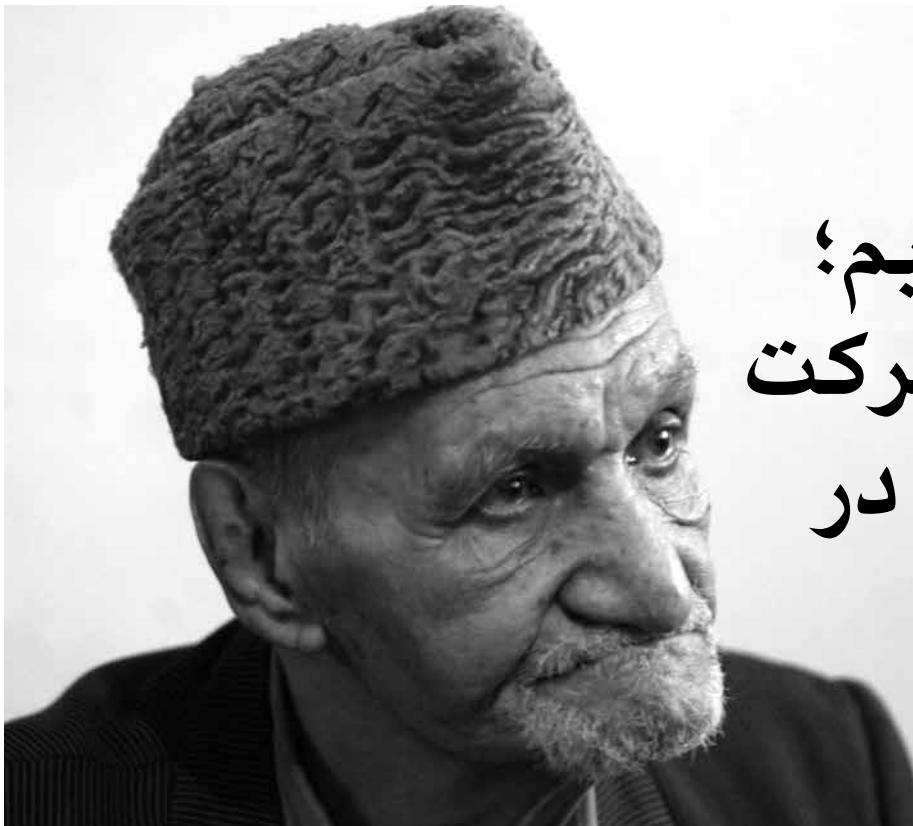
اگر مسئولان و شاگردان ایشان چنین گامی را بر می داشتند، استاد قیم نیز مانند استاد اربابی شناخته شده بود.

وی افزود: اگر مسئولان و شاگردان ایشان چنین گامی را بر می داشتند، استاد قیم نیز مانند سایر استادان شناخته شده بود.

محمدبنزاد در پاسخ به این سؤال که خود شما به عنوان سرپرست گروه تواشیح مصباح المهدی و نورالزهرا(س) چه مقدار استاد قیم را می شناسید و علاقه دارید از کارهای مانندگار ایشان در حوزه تواشیح بهره برداری کنید، اظهار کرد: من متأسفانه ایشان را نمی شناسم اما خیلی دوست دارم از تجربیات کسی مانند استاد قیم

**مسئولان قرآنی و اهالی
جامعه قرآنی که استاد قیم را
می شناختند و از او کسب
فیض و تکلیف می کردند،
گامی در جهت شناخته
شدن او برنداشته اند**

استاد قیم؛ آغازگر حرکت تواشیح در ایران

صراحت در بیان حق و اجرای عدالت در داوری، طبع شوخ، خضوع و فروتنی، تجلیل و تشویق از قرآن آموzan برتر و معرفی آنها از جمله مهمترین ویژگی های اخلاقی استاد قیم به شمار می رود.

وی ادامه داد: در واقع در تمام مدتی که ایشان داوری می کرد، هرگز مورد اعتراض واقع نشد و در بین همه شرکتکنندگان به مساوات رفتار می کرد. کار کردن با ایشان هیچگاه حالت استاد و شاگردی و یا مرید و مرادی نداشت بلکه وی سعی می کرد به صورت رفاقتی به آموزش پردازد.

بادپا تصریح کرد: شفافیت در برخورد از دیگر ویژگی های اخلاقی استاد قیم است. به عبارت بهتر ظاهر و باطن استاد قیم برای همه بکی است.

وی همچنین یاد آورد: تواضع از دیگر ویژگی های اخلاقی استاد به شمار میرود تا آنجا که همین برخورد باعث شد تا ایشان هیچگاه در صدد جلب توجه و نظر نباشد. این داور قرآنی گفت: آشنایی نزدیک با استادان بسیونی، لولویین شیعیان، الرزیقی و... دیگر قاریان مصری باعث شده بود که ایشان قرآن را بهترین شکل و بالجه مصري قرائت کرده و آموزش می داد.

بادپا همچنین درباره گمنام بودن استاد قیم اظهار کرد: در واقع شاید تواضع در رفتار باعث شده که ایشان خیلی شناخته شده نباشد چرا که ایشان خودشان نیز توجهی به شهرت نمی داد. وی گفت: از طرف دیگر مدت زمان کلاس داری ایشان در تهران سی سال بود و ایشان بیشتر زندگی خود را در آبادان سپری کرده بود. همچنین بیماری و کسالت ایشان باعث شد که ایشان بعد از سال ۶۴ جلسه قرآن فعال نداشته باشد. در واقع از آن به بعد استاد بیشتر به عنوان داور در مسابقات قرآنی حضور داشتند تا جلسه داری.

ایشان تصریح کرد: من قبول دارم که استاد قیم در جامعه گمنام و مظلوم هستند. اما مزور جامعه قرآنی باسالیق، طرز فکرها و ابستگی های مختلف تشکیل شده والا اگر جامعه قرآنی مایک جامعه بود، دیگر نباید استاد قیم در میان این جامعه ناشاخته باقی می ماند.

وی همچنین گفت: در مجموع متأسفانه ما در ایران به ویژه در حوزه قرآن قدردان استادان صاحب جلسه و یا پیشکسوتان نیستیم، در حالی که در عرصه ورزش پیشکسوتان واستادان از جایگاه والاتری برخوردارند.

گروه فعالیتهای قرآنی: استاد قیم آغازگر حرکت تواشیح در ایران و تنها استادی است که در تواشیح از کشورهای دیگر کپی برداری نکرد.
«محسن بادیا»، داور قرآنی در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با

بيان این مطلب افزود: استاد قیم از سال های قبل از انقلاب، تواشیح را در ایران آغاز کرد، البته قبل از ایشان نیز قاریان مصری مانند شیخ طوخي، تواشیح هایی در ایران اجرا کرده بود اصل استاد قیم بود که برای اولین بار به اجرای ایرانی تواشیح و تشكیل گروه تواشیح ایرانی پرداخت.

□□□
وی در ادامه گفت: از طرف دیگر ایشان تنها کسی بود که از تواشیح های مصری و سوری کپی برداری نکرده و با انتخاب اشعار عربی دست به تنظیم و ساخت آهنگ می زد.

بادپا تصریح کرد: در آن زمان استاد قیم اشعار معتبر جهان اسلام با موضوع اهل بیت (ع) را جمعاً ایجاد کرده و با تشكیل گروه به اجرای این تواشیح ها می پرداخت. در واقع در آن زمان استاد قیم نقش مریمی گروه را داشت، البته گاهی هم ابتهال می خواند.

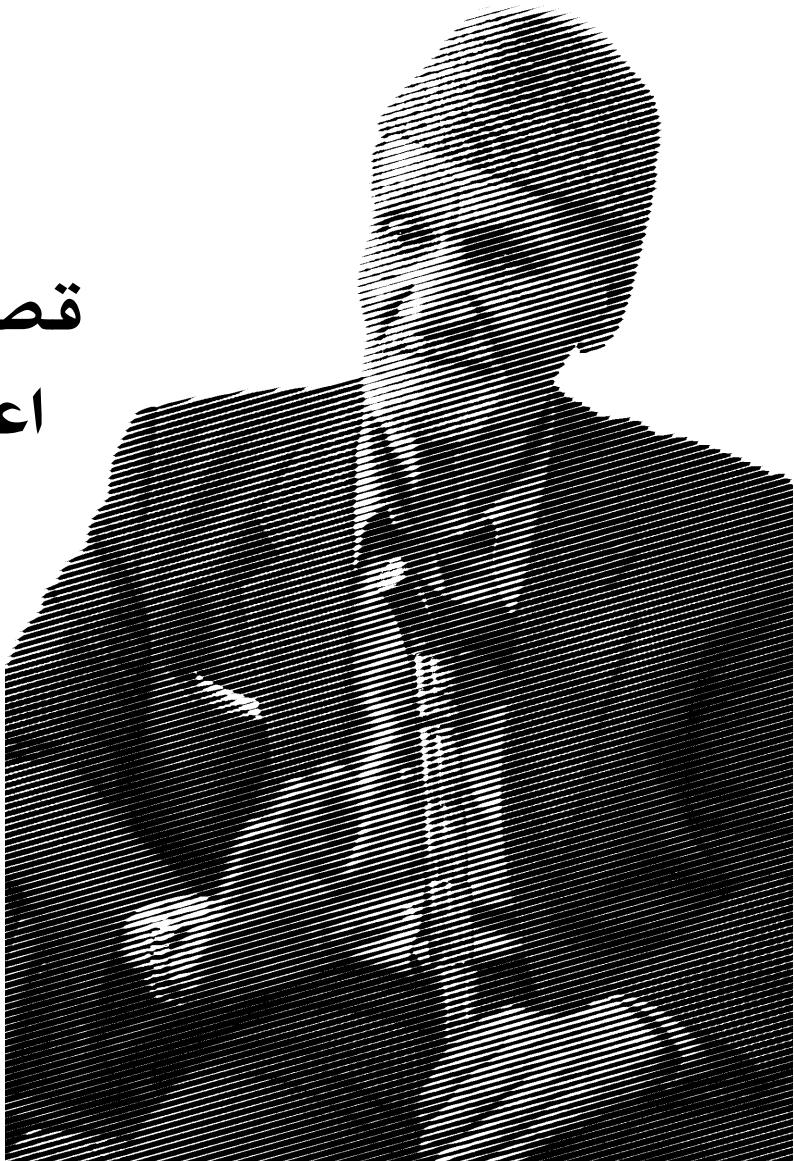
وی در ادامه اظهار کرد: در حال حاضر سازمان اوقاف و امور خیریه، مجموعه کاملی از اجراهای تواشیح گروه استاد قیم را که از آن جمله اجرای تواشیح در سال ۶۳ در مسجد گوهر شاد بود را در اختیار دارد.

این فعال قرآنی در ادامه درباره ویژگی های قرائت در قرائت دیگر ویژگی های قرائت قرآن استاد قیم گفت: اجرای مصری تجوید و لهجه عربی ایشان در قرائت از جمله ویژگی های ایشان در قرائت قرآن بود.

بادپا در ادامه به ویژگی های اخلاقی استاد قیم اشاره کرد و گفت: آزادگی، پیشکسوتان و داور قرآنی، صراحت در بیان حق و اجرای عدالت در داوری، طبع شوخ، خضوع و فروتنی، تجلیل و تشویق از قرآن آموzan برتر و معرفی آنها از جمله مهمترین ویژگی های اخلاقی استاد قیم به شمار می رود

قصور و کوتاهی اعضای جامعه قرآنی موجب فراموش شدن پیشکسوتان می شود

در کنار مباحث آموزشی و
سایر مباحث قرآنی،
حمایت از قاریان، حافظان
و استادان نیز باید مورد
توجه قرار گیرد

بخواهیم به یاد آنان بیفتیم
وی افزود: فراموش نمی کنم در سال هایی که در
ساری بودیم، ایشان در بحث تواشیح و صوت و
لحن و نغمات، از انتقال دانش خود به شاگردان
فروگذار نمی کرد.
دیگر مجمع مشورتی کانون های قرآنی دانشگاه
های کشور اظهار کرد: ایشان، تقدیم و پایبندی
و پیزه های به زیارت امامزادگان داشتند و به هر
شهرستانی که می رفتد، حتما باید به زیارت
امامزاده های آنجا می رفتد، به همین دلیل
وقتی ما ایشان را به ساری دعوت کردیم از ما
درخواست کردند که او را به زیارت امامزاده های
این شهر بریم.

وی افزود: ما به ایشان گفتیم که امامزاده های در
نزدیکی ماهست که به آن جامی رویم اما او گفت
نه، من تمام امامزاده های این شهر را باید زیارت
کنم، چرا که این رویه من است و ماهم ایشان را به
زیارت امامزاده عباس(ع) و امامزاده یحیی(ع)
بردیم.

همکاری داشتیم و گروه تواشیح «نور» این استان
را راه اندازی کرده بودیم، هرگاه برای حضور در
مجامع قرآنی از ایشان دعوت می کردیم، با وجود
که هولت سن و پیری دعوت مارامی پذیرفت.
قربانی تصریح کرد: ایشان اهتمام خاصی به
فعالیت ها و آموزش های قرآنی داشتند که قابل
تقدیر است: آن هم در آن زمان که استادانی
مانند ایشان با داشتن سن بالا و تجربه و
تخصص، کمتر به شهرستان های مختلف سفر
می کردند اما این یکی از خصوصیات ایشان بود
که در جمع های مختلف قرآنی در شهرستان ها
حضور پیدامی کرد.

حمایت از فعالان قرآنی
در کنار مباحث آموزشی و سایر مباحث قرآنی،
حمایت از قاریان، حافظان و استادان نیز باید
مورد توجه قرار گیرد. البته این کار باید برای
قاریان و حافظان و استادان جوان هم مورد توجه
قرار گیرد، نه این که این افراد به پیری برستند و ما

گروه فعالیتهای قرآنی: کسانی مانند استاد قیم
اگر چه به ظاهر فراموش شده اند اماده ای چنان
شخصیتی هستند که هیچگاه فراموش نمی
شوند و تنها قصور و کوتاهی ما اعضای جامعه
قرآنی در قبال چنین افرادی است که فکر می
کنیم آنها فراموش شده اند.

□□□
دکتر «رحیم قربانی» از فعالان قرآنی کشور در
گفتگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با
قدرتمندی از تلاش های خبرگزاری ایکنا در
انعکاس گفت و گوهایی درباره استاد قیم تصریح
کرد: کسانی مانند استاد قیم اگر چه به ظاهر
فراموش شده اند اما دارای چنان شخصیتی
هستند که هیچگاه فراموش نمی شوند و آنچه
که اتفاق افتاده است، قصور و کوتاهی ماعضای
جامعه قرآنی در قبال چنین افرادی است.
وی افزود: من شناخت کوتاهی از استاد قیم دارم
اما در مدت کمی که در شهرستان ساری با
اعضای کانون قرآن سازمان تبلیغات اسلامی

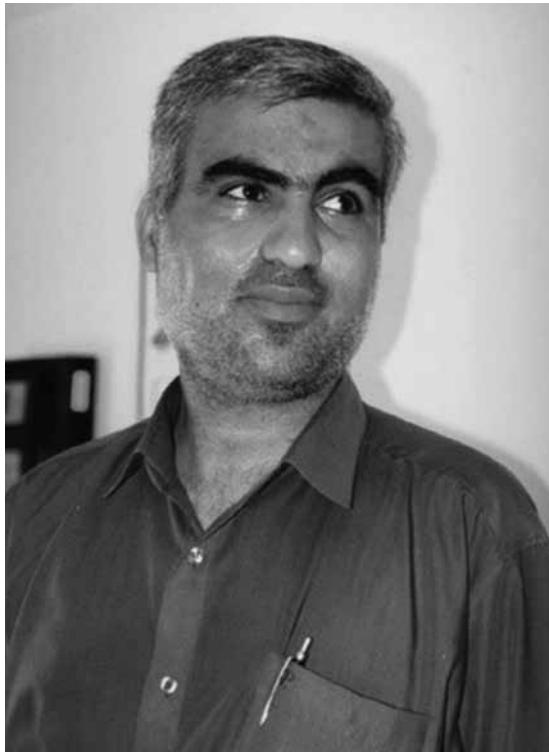
گیرد، نه اینکه این افراد به پیری برسند و ما بخواهیم به باد آنان بیفتیم. این فعال قرآنی گفت: از هم اکنون باید به فکر این افراد باشیم و آنها را شناسایی کیم، البته به طور قطع این ها چیزی از مسئولان نمی خواهند و خیلی از این افراد حتی راضی به قبول کمک نخواهند بود، اما وظیفه مسئولان قرآنی این است که این فرادار در درجه اول شناسایی کنند و بعد خوب به مردم و جوانان بشناسانند.

قریانی در پایان تاکید کرد: این افراد، گنجینه های هستند که نباید آنها را به آسانی از دست داد؛ به هر حال یک ساماندهی و برنامه ریزی برای شناسایی و چگونگی حمایت از این افراد، باید صورت گیرد.

اما مرادگان داشتند و به هر شهرستانی که می رفتند، حتما باید به زیارت امامزادگاه های آنجا می رفتدند، به همین دلیل وقتی ما ایشان را به ساری دعوت کردیم از مادرخواست کردند که او را به زیارت امامزادگاه های این شهر ببریم وی افروز: چون طرح جامع قرآنی در کشور تدوین نشده و یکی - دو سال است که این موضوع در دستور کار قرار گرفته است، به همین دلیل ضعف هایی در این زمینه وجود دارد. قریانی تاکید کرد: در کنار مباحث آموختشی و سایر مباحث قرآنی، حمایت از قاریان، حافظان و استادان نیز باید مورد توجه قرار گیرد، البته این کار باید برای قاریان و حافظان و استادان جوان هم مورد توجه قرار بگیرد.

این فعال قرآنی تاکید کرد: خود این موضوع برای ما یک درس است که ایشان از بحث های اعتقادی و ائمه (ع) و زیارت امامزادگان غافل نبودند و مقدیبه این موضوع بودند. دکتر قربانی در پاسخ به این سؤال که مسئولان قرآنی ما چه وظیفه ای برای تکریم و پاسداشت افرادی چون استاد قیم دارند، گفت: متناسبانه در ایران این روند حتی برای کسانی که شناخته شده اند و دارند، هم انجام نمی شود و در حق این افراد کوتاهی کرده ایم، چه برسد در حق افرادی مانند استاد قیم که در ظاهر چندان شناخته شده هم نیستند. □

تقید به زیارت امامزادگان
ایشان، تقید و پاییندی ویژه ای به زیارت

استاد قیم‌بی شک استاد تواشیح
در ایران است، در واقع ایشان از
قبل از انقلاب فعالیت‌های خود را
در زمینه تواشیح آغاز کرد

به این افراد و معرفی پیشکسوتان و در واقع همین کاری که خبرگزاری ایکنا، با بیان این مطلب افزود: استاد قیم پیشک استاد تواشیح در ایران است، در واقع ایشان از قبل از انقلاب فعالیت‌های خود را در زمینه تواشیح آغاز کرد. زمانی که استاد قیم تواشیح را در ایران آغاز کرد، تواشیح در کشور رونق نگرفته بود. در واقع در زمان آقای قیم به آن صورت گروهی وجود نداشت. ولی به هر حال استاد قیم استاد تواشیح در ایران است. □□□

تواشیح در کشور با کمک استاد قیم رونق گرفت

گروه فعالیتهای قرآنی: زمانی که استاد قیم تواشیح را در ایران آغاز کرد تواشیح در کشور رونق نگرفته بود و وی در واقع استاد تواشیح در ایران است.

«احمد لیایی» داور و قاری قرآن و عضو گروه تواشیح قدر در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب افزود: استاد قیم پیشک استاد تواشیح در ایران است، در واقع ایشان از قبل از انقلاب تواشیح را در زمینه تواشیح آغاز کرد. زمانی که استاد قیم تواشیح را در ایران آغاز کرد، تواشیح در کشور رونق نگرفته بود. در واقع در زمان آقای قیم به آن صورت گروهی وجود نداشت. ولی به هر حال استاد قیم استاد تواشیح در ایران است.

لیایی گفت: در آن زمان سبک و سیاق اجرای تواشیح با تواشیحی که امروز در کشور اجرامی شود، تفاوت داشت به همین دلیل در آن سال ها تواشیح چندان در کشور شناخته شده نبود و مورد استقبال قرار نمی گرفت.

شاید یکی از دلایلی که استاد قیم چندان در جامعه شناخته شده نیست، این باشد که ایشان اصلا خودشان علاقه ای به مطرح شدن نداشته است. در واقع برخی از استادان این طور هستند و اخلاصشان مانع از این می شود که خود را در جامعه مطرح کنند

وی اظهار کرد: از طرف دیگر در آن زمان اغلب کارهای انجام شده کپیرداری از آثار مصری و سوری بود و به همین دلیل بعد از انقلاب، تواشیح با گروه قدر به جامعه شناسانده شد. لیایی گفت: در واقع پشتکار گروه قدر واستفاده خوبی که صداوسیما از این قضیه کرد باعث شد که سبک و سیاق گروه قدر مورد استقبال مردم قرار گیرد.

وی در ادامه تصریح کرد: شاید یکی از دلایلی که استاد قیم چندان در جامعه شناخته شده نیست، این باشد که ایشان اصلا خودشان علاقه ای به مطرح شدن نداشته است. در واقع برخی از استادان این طور هستند و اخلاصشان مانع از این می شود که خود را در جامعه مطرح کنند. این داور قرآنی با اشاره به تجلیل از پیشکسوتان قرآنی گفت: پرداختن

استاد قیم باید به عنوان چهره «ماندگار و ملی» به جامعه معرفی شود

گروه فعالیت های قرآنی: استاد عالی انتخاب چهره های ماندگار باید استاد قیم را که از ذخایر معنوی ایران است، به عنوان چهره ای ملی و ماندگار به جامعه معرفی کنند.

«محمدکاظم صباغی» از مدرسان قرآن خوزستان در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، بایان این مطلب تصویری کرد: بنده افتخار شاگردی ایشان را به صورت مستمر و مستقیم و در قالب جلسه و کلاس و ... نداشتم و در حد یکی - دو جلسه بیشتر در خدمت ایشان نبوده ام اما معتقدم ایشان از شخصیت های قرآنی و رجل استان خوزستان هستند.

□ □ □

وی افزود: استاد قیم فردی است که در زمانی که قرآن به شکل تخصصی و امروزی در ایران کار نمی شد و کسی با مسائلی مانند آواشناسی، تواشیح و تلاوت و ... آشنایی نداشت و حرفی از این کارهادر میان نبود، ایشان به علت ارتباط با چهره های مصری با این فنون آشنا بوده است.

این قاری قرآن اظهار کرد: استاد قیم حتی با برخی از استادان و قاریان مصری مانند استاد شعیشع، مصطفی اسماعیل و استاد عبدالباسط رابطه خانوادگی داشت.

وی افزود: قیم خودش برای ما تعریف می کرد که استاد «شعیشع» برای اولین بار که به ایران آمد بود، سراغ ایشان را گرفت و ابراز تمایل کرد که به عنوان مهمان خصوصی به منزل ایشان بروید همچنین از نوع ارتباطی که با استاد «عبدالباسط و مصطفی اسماعیل» و قراء درجه اول مصری داشت، تعریف می کرد.

سباغی اظهار کرد: وی در قبل از انقلاب، جزء کارشناسان عالی رتبه وزارت نفت بود و از طریق رادیو نفت یک سری برنامه های آموزشی و کلاس آموزشی در این زمینه برگزار می کرد.

این پیشکسوت قرآنی خوزستان با اشاره به تربیت شاگردانی که برخی از آنان امروز از مفاخر قرائت و تلاوت ایران هستند، افزود: استاد قیم خودش

می گفت که برای «کریم منصوری» زحمت زیادی کشیده است و حتی به گفته ایشان، خیلی کریم را اذیت می کرد تا بتواند یک مسئله ای را به ایشان حتی با جر و بحث تفهمیم کند که البته ایشان (منصوری) امروز از افتخار آفرینان کشور در حوزه قرائت است.

محمدکاظم صباغی گفت:

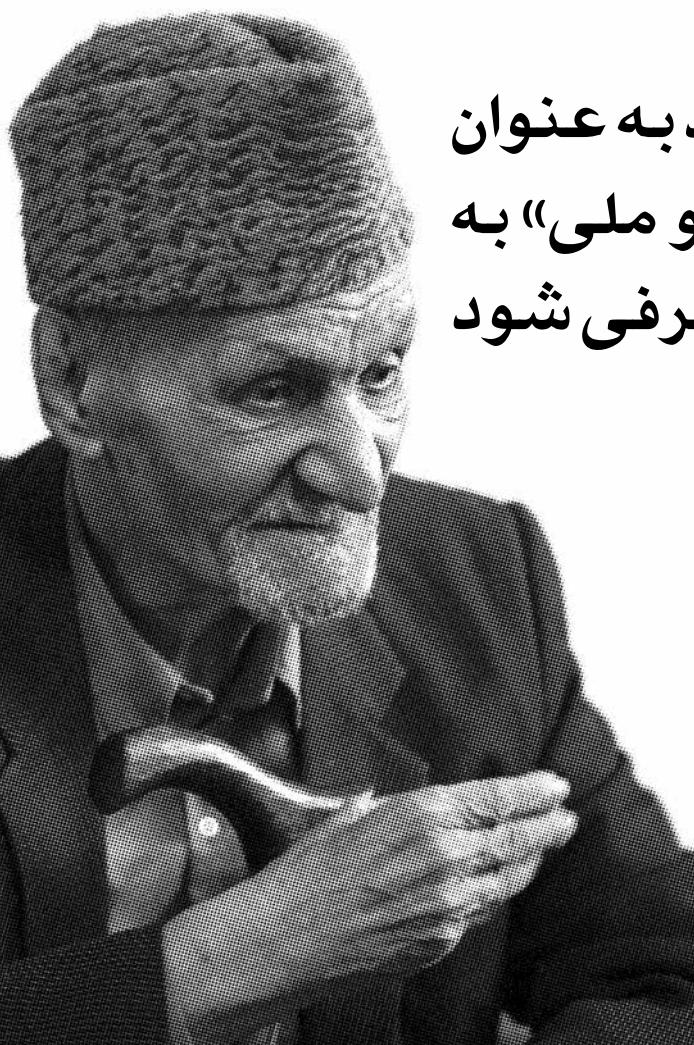
سباغی:
استاد عالی چهره های ماندگار می توانند ایشان را به عنوان ذخیره معنوی کشور و سرمایه ملی ماندگار معرفی کنند، هر چند که مادر ایران از روی عادت، دیر برای این گونه کارها اقدام می کنیم.

سباغی اظهار کرد: اگرچه مسئولان مادیر به فکر چنین سرمایه هایی می افتدنداماً ماهی راه روت از آب بگیرید، تازه است «باید قبل از آن که روزی چنین در میان مانباشدند، از آنان تجلیل کنیم.

وی افزود: استاد اربابی از چهره های شاخص قرآنی و از افراد فعل در کارهای زیربنایی و آموزشی قرآن بودند اما کاری برای اونش تازه میان ما رفت؛ باید چنین افرادی تادر دنیا هستند، به جامعه شناسانده شوند.

سباغی تاکید کرد: امروز شاید خواص جامعه ما و حتی در میان جامعه قرآنی ما، استاد قیم را کسی نشناسد اما همه مادر قیال ایشان، مسئولیت ملی داریم که اورایه عنوان چهره ماندگار معرفی کنیم. وی در پایان گفت:

البته مهم ترین توقعی که ایشان از اهالی جامعه قرآنی و مسئولان قرآنی کشور دارند این است که آرمان های متعالی آنان که تربیت افراد بر جسته در عرصه های مختلف قرآنی است، تداوم یابد.

کریم منصوری: استاد قیم یکی از بهترین مشوّقان در تلاوت قرآن من بود

گروه فعالیت‌های قرآنی: استاد قیم یکی از بهترین مشوّقان من در تلاوت قرآن بود و مرا به مجالس مختلف برای اجرای برنامه دعوت می‌کرد. به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، «کریم منصوری» از قاریان بین‌المللی با بیان این مطلب درباره استاد «عبدالغئی قیم» گفت: من در نوجوانی شاگرد استاد قیم بودم، در آن موقع بتنه چندان از نظرات تخصصی ایشان سردرنی آوردم اما ایشان به‌هر حال مشوّق بسیار خوبی برای من بود.

□□□

وی افزود: استاد قیم با کسانی مانند استاد «ابوالعبین شعیشع» از قاریان مصری در قبل از انقلاب حشر و نشر داشت و رابطه خانوادگی با ایشان داشتند و حتی ظاهراً اقتداری در کشور مصر داشته است و از محضر استادان ترازو اول آنجابهره می‌برد است.

منصوری تصویری کرد: در سال‌های ۶۴ و ۶۵ من در محضر ایشان تلاوت‌های زیادی داشتم، هر وقت من تلاوت می‌کردم، بسیار مرا تشویق می‌کردند و یادم می‌اید در یک مجلسی قرآن خواندم و ایشان اسم کوچک مرزا اطرافیان پرسیده بود و دائم‌آذر طول تلاوت بالاسم کوچک مرزا تشویق می‌کرد.

منصوری اظهار کرد: من برای نخستین بار که در بندر عباس تلاوت کردم، ایشان خیلی منقلب شد و همان جا پرسیده بود که اسم این نوحان چیست؟ گفته بودند: «منصوری» پرسیده بود، اسم کوچکش چیست؟ گفته بودند: «کریم» به همین دلیل مرا با اسامی کوچک مرزا تشویق می‌کرد و در حین خواندن، می‌گفت: احسنت یا «کریم»، بارک الله فیک یا «کریم» و... در حالی که مردم تنها الله الله می‌گفتند و مرا تشویق می‌کردند، او اسم کوچک مرزا صدامی زد.

وی افزود: استاد قیم گاهی مطالبی را درباره پرده آهنگ‌ها و نغمات به من گوش زدمی کرد اما چون نوحان بودم، بیشتر خودم به تمرين می‌پرداختم و کمتر از محضر استاد و به ویژه استاد قیم بهره بردم. منصوری بالشاره به تسلط ایشان بر فنون تواشیح و صوت و لحن و نغمات گفت: ایشان گروه تواشیحی را راه اندازی کرده بودند و با آن ها کار می‌کردند، بتنه من آن موقع در شهرستان بودم و هر وقت که به تهران می‌آمدم به منزل ایشان می‌رفتم و متأسفانه به علت کم بودن سن توانستم به خوبی از محضر ایشان بهره مند شوم.

وی اظهار کرد: من از سطح دانش ایشان اطلاعات چندانی ندارم اما از رابطه‌ی وی با استادان درجه اول جهان اسلام وشنیده هایم می دانستم که در این عرصه صاحب نظر هستند. این قاری بین‌المللی و دارنده مجوز قرائت از مصر تصویری کرد: من تا اواخر سال ۶۷ با ایشان در تماس بودم اما بعد که ازدواج کرد، به علت مشغله زندگی، ارتباط‌می با ایشان کم شد اما الان به شدت علاقه‌مند به عیادت استاد هستم. وی افزود: بتنه بعد از سال ۶۷ هم چند باری به دیدار ایشان به اتفاق استاد مهکام، استاد عبایی و دکتر علی مسیبی رفیم اما این ارتباط به تدریج قطع شد. کریم منصوری با اشاره به وظیفه شاگردان و مسئولان قرآنی کشور درباره استاد قیم تصویری کرد: باید در مسابقات بین‌المللی امسال (بیست و چهارمین دوره) که پیش رو است از ایشان تحلیل شود و ایشان را بیشتر معرفی کنند. وی در پایان افزود: گاهی سرزدن و ملاقات ایشان و استفاده از تجربیات او وی تواند، بهتر از حمایت مالی و مادی باشد.

استاد قیم یکی از مشوّقان جوانان و قرآن آموزان برای یادگیری بود

صیاف‌زاده در ادامه در پاسخ به این سؤال که چرا

«جامعه قرآنی همچینین به دیگر ویژگی‌های اخلاقی ندارد؟» گفت: هر چه فردی کمتر برای مسابقات و برنامه‌ها دعوت شود، کمتر نیز شناخته خواهد شد و درباره استاد قیم هم همین طور است و ایشان متأسفانه خیلی به برنامه‌ها دعوت نمی‌شود و به همین دلیل چندان برای جامعه شناخته شده نیست.

وی در پایان عدالت در مسابقات را از دیگر ویژگی‌های استاد قیم پرشمرد و گفت: شناخت من از استاد قیم به زمانی بر می‌گردد که ما در مسابقاتی که ایشان داوری می‌کردند، شرکت می‌کردیم در آن زمان رعایت انصاف و عدالت از جمله ویژگی‌های این استاد بزرگوار در قضاوت و داوری بود.

نشأت می‌گیرد.

گروه فعالیت‌های قرآنی: استاد قیم در دوران فعالیت‌خود همواره مشوق قرآن آموزان بود و هیچ گاه در قدردانی از قرآن آموزان بخل نمی‌ورزید. «سعید صیاف‌زاده» قاری و داور قرآنی در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب افزود: از ویژگی‌های استاد قیم تشویق قرآن آموزان در هر وضعیتی بود در واقع ایشان هیچ کس را از آموختن نامید نکرده و در تشویق قرآن آموزان نیز بخل نمی‌ورزد.

□□□

وی در ادامه تصویری کرد: همچنین از دیگر نکات باز و ویژگی‌های اخلاقی ایشان ارائه تجربیات چندین ساله شان به شاگردان و اعضای گروه تواشیح بود، سخنان ایشان همیشه حاوی نکات ارزشمندی است که از تجربه چندین ساله شان

استاد قیم از نگاه شاگردان

تکریم پیشکسوتان قرآنی، بزرگداشت قرآن است

شاگرد استاد عبدالغنى قيم :
در آن موقع که هنوز هیچ گروه
تواشیحی در کشور نبود، نه گروه
قدرتی بود و نه ثقلین و ... ایشان کار
تواشیح را در همین جلسه با ماما آغاز
کرد و آقای «مهدی داغله» را که
الآن سرپرست گروه تواشیح
«ثقلین» است، به عنوان تک خوان
گروه انتخاب کرد

جربان برنامه های
(مسابقات) سازمان
اوایف و امور خیریه،
ظاهراً مورد کم لطفی
قرار گرفت و گرنه ما که
همیشه به یاد ایشان
بوده و هستیم.
این پیشکسوتان قرآنی
استان خوزستان افزود:
من چون مدرس
دانشگاه چمران اهواز
هستم، یادم می آید،
یک جلسه ای از استاد
قیم برای داوری در

مسابقات دانشجویی سراسر کشور که در این دانشگاه برگزار می شد،
دعوت کردم، ایشان بعد از داوری و مسابقات، یک تواشیح بسیار زیبایی
را اجرا کردند که همه جمعیت هم جواب می دادند، این تواشیح بسیار
جداب و زیبای بود و گمان کنم فیلم آن هم الان موجود است.

وی تصویر کرد: استاد قیم را که به دانشگاه دعوت کردیم و آن تواشیح را
اجرا کرد، بسیار مورد توجه دانشجویان قرار گرفت و متعجب بودند که
ایشان در عین کهولت سن به این خوبی برنامه اجرامی کند.

استاد قیم در زمینه آهنگ و نغمات قرآنی صاحب نظر است

شدن و به همین دلیل اسم گروه را شهید مدام گذاشتیم و با استاد قیم هم در ارتباط بودیم و تمرین می کردیم.

وی تصریح کرد: در سال های ۶۵ و ۶۶ هم چندبار ایشان را در کسوت داوری مسابقات قرآن دیدیم، اما آن موقع به بعد ایشان به علت کهولت سن و بیماری قلبی به مسابقات دعوت نشدند.

عباس امام جمعه افزود: بعد هم داوری مسابقات قرآن عوض شد و از ایشان هم دعوت نشد و ما هم دیگر اوراندیدیم.

وی گفت: طبق اطلاعات کم و بیشی که من از ایشان دارم، استاد قیم مدتی در خانه سالمدنان بودند و بعد هم شنیدیم که فرزندانش اورا به خانه منتقل کرده اند.

امام جمعه درباره میزان تسلط استاد قیم بر نغمات و آهنگ ها تصویر کرد: استاد قیم در بحث تواشیح در زمانی که بحث نغمات و موسیقی در تواشیح و قرائت قرآن خیلی باب و مطرح نبود، صاحب نظر بود و تدریس می کرد.

وی افزود: قیم به کار خودش وارد بود و مابهراهی فراوانی از او برداشتم؛ ایشان در ایران بعد از انقلاب، پایه گذار تواشیح بود.

عباس امام جمعه گفت: یادم هست که یک سفری را به مشهد مقدس به اتفاق چند تن از دوستان ایشان رفته بودیم، ایشان گفت:

بیایید یک گروه تواشیح تشکیل دهید، ما آن موقع نمی دانستیم تواشیح چیست و ایشان بعد از آن که برای ما توضیح داد ما یک گروه را زیر نظر وی را شهید. اول

امام جمعه:
استاد قیم در بحث تواشیح و در زمانی که بحث نغمات و موسیقی در تواشیح و قرائت قرآن خیلی باب و مطرح نبود، صاحب نظر بود و تدریس می کرد: قیم به کار خودش وارد بود و مابهراهی فراوانی از او برداشتم؛ ایشان در ایران بعد از انقلاب، پایه گذار تواشیح بود

گروه فعالیت های قرآنی: استاد قیم نظرات و تئوری هایی در زمینه آهنگ و نغمات داشت و در این زمینه صاحب نظر بود: حتی ما در همان سال ها با سرپرستی ایشان یک گروه تواشیحی راه انداختیم و زیر نظر ایشان تمرین می کردیم.

ضرب المثلی است که می گویید: «از دل بروید هر آن که از دیده برفت»؛ این ضرب المثل این روز ها حکایت زندگی مردی است که به اعتراف شاگردان و دوستانش روزی بنیانگذار تواشیح در ایران بوده است و امروز کم نیستند افرادی حتی از جامعه قرآنی کشور که او را نمی شناسند.

□ □ □

«عباس امام جمعه» قاری و داور ممتاز قرآنی کشور در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، بایان ضرب المثل فوق در وصف استاد قیم گفت: من از سال های ۶۰ و ۶۱ با ایشان آشنا شدم و قبل از آن هم اطلاعاتی از ایشان نداشتیم چرا که ایشان یک مرتبه به صحنۀ آمدند و داوری مسابقات در بخش صوت و لحن را بر عهده گرفتند.

وی افزود: استاد قیم نظرات و تئوری هایی در زمینه آهنگ و نغمات داشت و در این زمینه صاحب نظر بود: حتی ما در همان سال ها با سرپرستی ایشان یک گروه تواشیحی راه انداختیم و زیر نظر ایشان تمرین می کردیم.

امام جمعه تصویر کرد: استاد قیم خودش متن عربی و شعر تواشیح را به مامی داد و خودش هم آهنگ گذاری می کرد و ما اجرامی کردیم. این داور قرآنی افزود: در آن موقع یکی از دوستان ما به نام شهید (عبدالله مدام) عضو گروه تواشیحی بود که زیر نظر استاد قیم تشکیل داده بودیم؛ ایشان (شهید مدام) در سال ۶۵ در کربلا پنج شهید

بحث نغمات و آهنگ ها مطرح نبود و قاریان مصری
هم به ایران رفت و آمد نداشتند و به همین دلیل
مباحثی که وی مطرح می کرد، منحصر به فرد
بود و حتی خودش می گفت: قبل از انقلاب در
رادیو، برنامه اجرا کردم در حالی که کارمند
شرکت نفت بود.

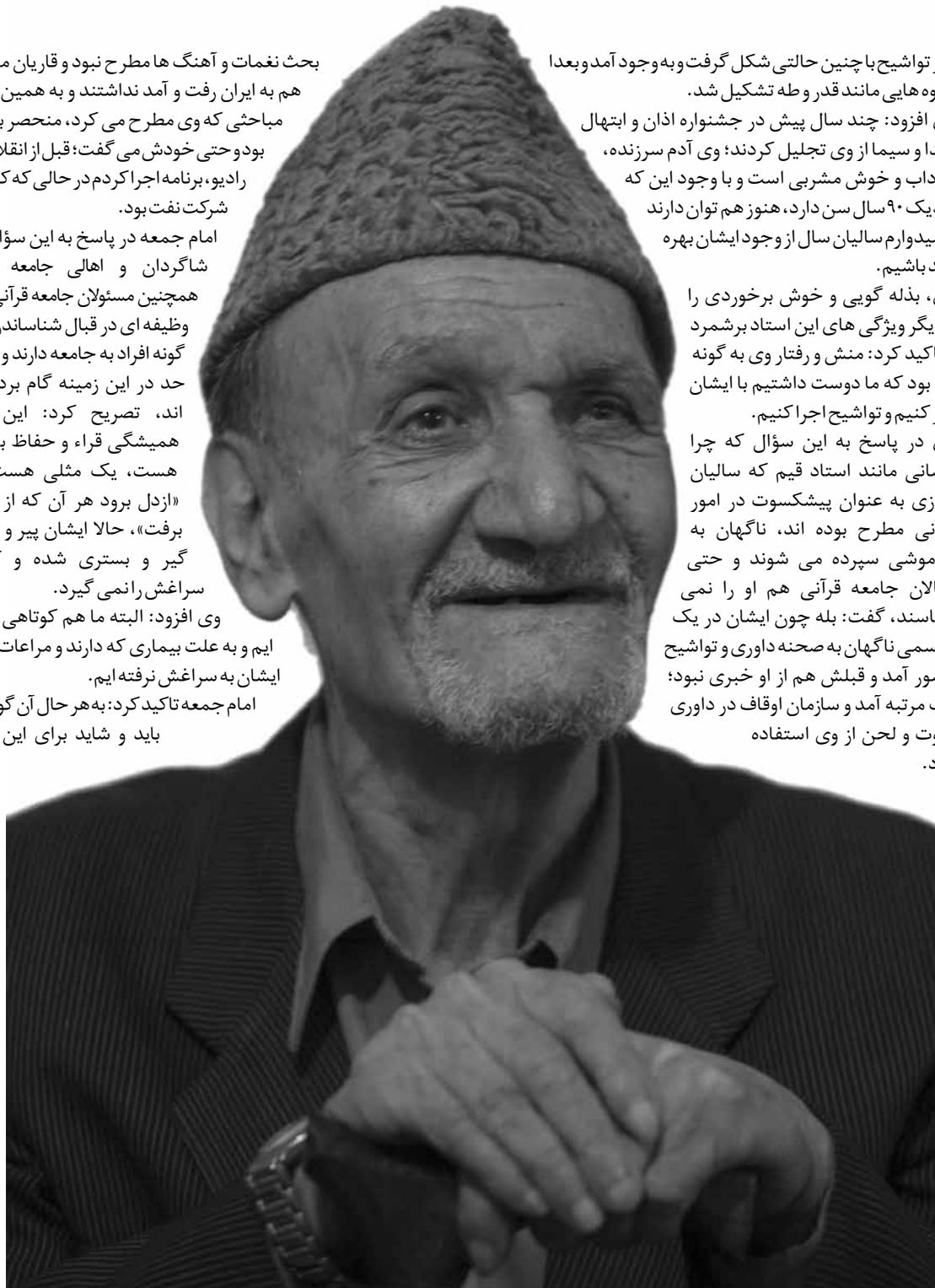
امام جمعه در پاسخ به این سؤال که
شاگردان و اهالی جامعه قرآنی
همچنین مسئولان جامعه قرآنی چه
وظیفه ای در قبال شناساندن این
گونه افراد به جامعه دارند و تاچه
حد در این زمینه گام پرداشته
اند، تصريح کرد: این گله
همیشگی قراء و حفاظت بوده و
هست، یک مثلی هست که
«ازدل برود هر آن که از دیده
برفت»، حالا ایشان پیر و زمین
گیر و بستری شده و کسی
سراغش رانمی گیرد.

وی افزود: البته ما هم کوتاهی کرده
ایم و به علت بیماری که دارند و مراتعات حال
ایشان به سراغش نرفته ایم.
امام جمعه تاکید کرد: به هر حال آن گونه که
باید و شاید برای این افراد

کار تواشیح با چنین حالتی شکل گرفت و به وجود آمد و بعد از
گروه هایی مانند قدر و طه تشکیل شد.
وی افزود: چند سال پیش در جشنواره اذان و ابتهال
صدا و سیما ازوی تجلیل کردند؛ وی آدم سرزنه،
شاداب و خوش مشربی است و با وجود این که
نژدیک ۹۰ سال سن دارد، هنوز هم توان دارد
و امیدوارم سالیان سال از وجود ایشان بهره
مند باشیم.

وی، بذله گویی و خوش بروخدی را
از دیگر ویژگی های این استاد پرشمرد
و تاکید کرد: منش و رفتار وی به گونه
ای بود که ما دوست داشتیم با ایشان
کار کنیم و تواشیح اجرا کنیم.

وی در پاسخ به این سؤال که چرا
کسانی مانند استاد قیم که سالیان
درازی به عنوان پیشکسوت در امور
قرآنی مطرح بوده اند، ناگهان به
فراموشی سپرده می شوند و حتی
فعالان جامعه قرآنی هم او را نمی
شناسند، گفت: بله چون ایشان در یک
موسی ناگهان به صحنه داوری و تواشیح
کشور آمد و قبلش هم از او خبری نبود؛
یک مرتبه آمد و سازمان اوقاف در داوری
صوت و لحن از وی استفاده
کرد.

اهمیت قایل نیستند؛ سازمان اوقاف و امور خیریه که زمانی از ایشان
استفاده می کردان اور افراموش کرده است.
وی در پایان گفت: متأسفانه اگر کسی کاری از دستش پر بیاید و دستی
برساند، تحویلش می گیرند و سراغش می روند اما اگر کسی کاری از
دستش بر نماید و از کار افتاده شود، کسی سراغی از اونمی گیرد و این
گله همیشه باقی است.

امام جمعه در پاسخ به این سؤال که شاگردان و اهالی جامعه قرآنی
همچنین مسئولان جامعه قرآنی چه وظیفه ای در قبال شناساندن این
گونه افراد به جامعه دارند و تاچه حد در این زمینه گام پرداشته اند،
تصريح کرد: این گله همیشگی اهالی صنف قراء و حفاظت بوده و هست،
یک مثلی هست که «ازدل برود هر آن که از دیده برفت»، حالا ایشان پیر و
زمین گیر و بستری شده و کسی سراغش رانمی گیرد. وی افزود: آن موقع

خبرگزاری فرآنی ایران

در پچه‌ای به جهان معنوی

نخستین ویگانه خبرگزاری تخصصی قرآن کریم در جهان اسلام

مهندی دغاغله:

نخستین دایرة المعارف قرآنی توسط استاد قیم گرد آوری نشده است

دیگران شادابی را به آنها منتقل می‌کرد. وی همچنین اظهار کرد: ایشان همت و الیزی در نت برداری داشت که این عمل شان تحقق آیه شریفه قرآن است که می‌فرماید «بشارت به آن دسته از بندگانم که تمام سخنان را شنیده و زمان از جمله عبدالباسط، عبد الفتاح شعاعی، منشاوی و ... دیدار داشته و به همین جهت با دلیل سفر به مصر با قاریان مشهور مصری در آن زمان را من به عنوان الگو فرا گرفتم که سعی ایشان را من به عنوان الگو فرا گرفتم که سعی می‌کرد در محافل و جلسات مختلف حضور پیدا کرده و تمام نکات مهم آن جلسه را یادداشت کند.

این استاد قرآنی اظهار کرد: در واقع استاد قیم در زمانی به قرآن گرایش پیدا کرده و فعالیت‌های قرآنی خود را آغاز کرد که صحبتی از ترویج فرهنگ قرآنی در میان نبود اما ایشان در همان زمان و حدود ۴۰ سال پیش، دست به تألیف کتاب تجوید قرآن زد که این کتاب در ۳۰ تا ۴۰ صفحه نگارش شده بود.

وی اظهار کرد: به واقع ایشان دانشی در علم صوت و لحن دارند که فعالان قرآنی ایرانی از آن بی بهره اند، در واقع با وجود این همه کتاب و نوارهای قرآنی که در زمینه آموزش تجوید منتشر شده اما ایشان نکاتی درباره صوت و لحن می‌دانند که بسیار جالب است و کسی در ایران به این داشت دست نیافتهد است. مثلاً تعبیرات از جمله علومی است که ایشان به واسطه آشنایی با قاریان مصری از آنها آموخته است.

دغاغله یادآور شد: یکی دیگر از این نکات این است که ایشان به خوبی می‌دانند هر مقام موسیقیایی را جگونه بر روی آیات خاصی قابلیت اجراء دارند، مانند مقام حجاز که برای آیات خاصی به کار می‌رود

کامل ترین آثار مكتوب در زمینه آموزش قرآن به شمار می‌رود.

وی در ادامه تصریح کرد: استاد قیم از افراد نادری هستند که در سال‌های قبل از انقلاب به دلیل سفر به مصر با قاریان مشهور مصری در آن زمان از جمله عبدالباسط، عبد الفتاح شعاعی، منشاوی و ... دیدار داشته و به همین جهت با لهجه‌های عربی آشنایی کامل داشت به همین دلیل ایشان بیش از هر فرد دیگری از تلاوت قاریان مصری لذت می‌برد چون به شیوه قرائت آنها کاملاً آشنا بود و این زیبایی در تلاوت را درک می‌کرد.

این داور لحن قرآن ادامه داد: من در حدود سال ۶۲ با استاد قیم آشنا شدم و از راهنمایی‌ها و تجارب ایشان بسیار بهره بردم. استاد قیم فردی بسیار با اخلاق، شوخ طبع، خوش رو، دارای روحی بسیار لطیف و حساس بود که همین

مسئول گروه تواشیح ثقلین اهواز:

یکی دیگر از این نکات این است که ایشان به خوبی می‌دانند هر مقام موسیقیایی را جگونه بر روی آیات خاصی را جواز که برای آیات خاصی قابلیت اجراء دارد، مانند مقام حجاز که برای آیات خاصی به کار می‌رود

گروه فعالیت‌های قرآنی: نخستین دایرة المعارف قرآنی توسط استاد قیم گرد آوری و تأثیف شده که متأسفانه این دایرة المعارف تاکنون منتشر نشده است.

□□□

«مهندی دغاغله» داور لحن مسابقات قرآن و مسئول گروه تواشیح ثقلین اهواز در گفت و گویا خبرگزاری قرآنی ایران (ایکتا)، بایان این مطلب افزود: این دایرة المعارف قرآنی سال‌ها پیش توسط استاد قیم تأثیف شده است اما متأسفانه هنوز این تأثیف گرانبهای چاپ نرسیده است. در آن زمان استاد قیم به دلیل این که سطح بندی و طبقه بندی موضوعات این اثر را انجام نداده و ویرایش آن را به پایان نرسانده بود، منتشر نکرد و بعدها هم کسالت مانع از اتمام این اثر شد.

وی ادامه داد: ایشان در آن سال هانسخه ای از این دایرة المعارف را در اختیار من قرار داد که به امید خدا قصد دارم در سفری که به تهران خواهم داشت، احاجیه کتبی اتمام و چاپ این مجموعه گران بهای را از استاد قیم بگیرم تا انشاء الله این اثر ارزشمند به زودی به نام ایشان منتشر شود.

وی گفت: این دایرة المعارف شامل تمام موضوعاتی است که قاریان به آن نیاز دارند مانند صوت‌شناسی، حدیث، اسکان‌های لحنی و ... در واقع این مجموعه یک کشکول قرآنی است. دغاغله افزود: البته ممکن است که این اثر به لحاظ رعایت اصول علمی طبق روش‌های مدرن نگارش نشده باشد اما به هر حال یکی از

حضور فعال دارد، همه به او توجه می کنند و زمانی که ناتوان و خانه نشین شد از یادها رفت و مورد بی توجهی قرار می گیرد.

وی با اشاره به این که استاد قیم می تواند به عنوان الگویی برای نسل جوان ما به شمار رود، تصریح کرد: در واقع با همین اقداماتی که خبرگزاری قرآنی ایران در راستای معرفی این پیشکسوتان قرآنی بر می دارد، بهترین راه برای شناسایی آنان است،

متأسفانه از استاد قیم هیچ گاه تقدیر شایسته ای به عمل نیامد تا جایی که به حاضر دارم، فقط در سال امام علی (ع) از طرف رادیویی قرآن استاد قیم معرفی و مورد تقدیر قرار گرفت که این تقدیر در قبال زحمات و فعالیت های چنین انسان ها و استادان بزرگ بسیار کم و ناجائز است.

«مهدي داغله»:
درواقع در آن زمان استاد
قييم به دليل اينكه سطح
بندي و طبقه بندي
موضوعات اين اثر را انجام
نداده و پيراييش آن را به پايان
نرسانده بود، منتشر نکرده و
بعدها هم كsalt مانع از
اتمام اين اثر شد

پیشکسوتان، در واقع زمانی که فردی توسط این رسانه هامعرفی نشود و یا همیشه در صحنه های مسابقات حضور نداشته باشد، چندان معرفی خواهد شد و ناشناس باقی خواهد ماند. از طرف دیگر متأسفانه در کشور ما تا زمانی که کسی توانمند است و در جامعه

قابلیت اجرا دارد، مانند مقام حجاز که برای آیات خاصی به کار می رود.

وی همچنین به اجرای تواشیح توسط استاد قیم اشاره کرد و گفت: استاد قیم در سال های قبل از انقلاب به دلیل آشنایی با نصر الدین طوبار و شیخ محمد طوخی، تواشیح را آموخته و در ایران به اجرا گذاشت. ایشان در سال ۶۲ گروهی در اهواز تشکیل داد که من نیز از اعضای این گروه بودم و اجره اهای رادر محافل مختلف داشتم که بسیار جذاب بود و مورد توجه مخاطبان واقع شد.

این فعال قرآنی در پاسخ به این سوال که «چرا فعالان قرآنی نسل امروز چندان با فعالیت های استاد قیم آشنایی ندارند» گفت: درست نمی دانم اما دلائل مختلفی دارد از جمله کم لطفی رسانه های گروهی در معرفی استادان و

قدرتانی از پیشکسوتان جامعه قرآنی در زمان حياتشان اثربخش خواهد بود

برنامه در حسینیه ارشاد بود که با استقبال گسترده ای نیز روبرو شد، پس از آن نیز در حضور حضرت آیت الله خلامه ای که در آن زمان رئیس جمهور بودند به اجرای برنامه جمع خوانی پرداختیم.

گرجی همچنین به تحریر استاد قیم در موسیقی اشاره کرد و گفت: استاد قیم به صورت تجربی با ملودی ها آشنایی داشت به همین دلیل آهنگ سازی تمام قطعات تواشیح را خودش به تنها یان انجام داده و آنها را در اختیار ما می گذاشت. متأسفانه فعالیت این گروه بیش از سه یا چهار سال ادامه پیدا نکرد اما فعالیت این گروه انگیزه ای شد که در سال های بعد دیگران این کار را ادامه دهند.

وی در ادامه تصریح کرد: همچنین آموزش صوت و لحن نیز از دیگر فعالیت های مهم استاد قیم بود که حتی در تهران نیز ادامه پیدا کرد اما پس از آن به دلیل بیماری و کسالت ایشان متوقف شد وی تا سال های ۷۴ یا ۷۵ تنها به داوری مسابقات قوانین ادامه داد.

پس از انقلاب و در سال ۶۱، ایشان گروه تواشیح شهید مداح را راه اندازی کرد که من و جمعی دیگر از دوستان در آن عضویت داشتیم و برنامه های بسیار جالبی در استان های مختلف کشور اجرا کردیم این فعال قرآنی در پاسخ به این سوال که «چرا بسیاری از مسابقات قرآن ادامه دارند» گفت: شاید دلیل اصلی این امر به دوره طولانی بیماری ایشان و یا فعالیت های وی در آبادن بر می گردد، در واقع این موارد باعث شده که ایشان چندان در محافل قرآنی حضور نداشته باشند.

گرجی همچنین افزود: متأسفانه در جامعه ایران پس از فوت افرادی به یاد آنها می افیم، در حالی که تقدیر از این بزرگان باید در زمان حیاتشان انجام شود.

وی در پایان با اشاره به ضرورت قدردانی و تقدیر از پیشکسوتان قرآنی از جمله استاد قیم گفت: البته استاد قیم در سال ۷۸ یا ۷۹ نیز به عنوان خادم قرآن معرفی و مورد تقدیر قرار گرفت.

گروه فعالیت های قرآنی: در ایران و حتی جامعه قرآنی متأسفانه پس از فوت افراد به یاد آنها می افتم، در حالی که تقدیر از بزرگان باید در زمان حیاتشان انجام شود.

«علی سیاح گرجی» قاری قرآن و عضو گروه تواشیح شهید مداح در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب افزود: استاد قیم در آموزش بسیار متین و پرچوصله بود و خالصانه و برای خدا کار می کرد. از دیگر ویژگی های اخلاقی ایشان این بود که خیلی صریح و واضح از شاگردان خود قدردانی می کرد و بسیار مشوق بود، تا آنجا که کسی را در یادگیری نامیدند نمی کرد و به نوعی با شاگردان خود مدارا می کرد. ایشان به واقع برای تمام جامعه قرآنی الگویی بی نظیر به شمار می رود.

□□□
این قاری قرآنی در ادامه به سابقه داوری مسابقات قرآن استاد قیم اشاره کرد و گفت: ایشان در امر داوری بسیار دقت داشت و تمام سعی خود را در اجرای عدالت به کار می گرفت. وی قرائت و تجوید قرآن را به صورت تجریبی آموخته بود اما در علم صوت و لحن بسیار قوی و متبحر بود. در واقع با اینکه ایشان قرائت و تجوید قرآن را به صورت تجریبی آموخته بود، امادر علم صوت و لحن بسیار قوی و متبحر بود گرجی در ادامه اظهار کرد: همچنین استاد قیم با قاریان مشهور مصری نیز مأнос بود و دوستی خاصی با آنها داشت که این رابطه تا سال های اخیر نیز ادامه داشت. همین ارتباط ایشان با قاریان مصری باعث شده بود تا ایشان در صوت و لحن قرآن تبحر خاصی پیدا کند. وی اظهار کرد: پس از انقلاب و در سال ۶۱، ایشان گروه تواشیح شهید مداح را راه اندازی کرد که من و جمعی دیگر از دوستان در آن عضویت داشتیم و برنامه های بسیار جالبی در استان های مختلف کشور اجرا کردیم. وی ادامه داد: یکی از برنامه های مهم ما در سال های ۶۴ یا ۶۵ اجرای

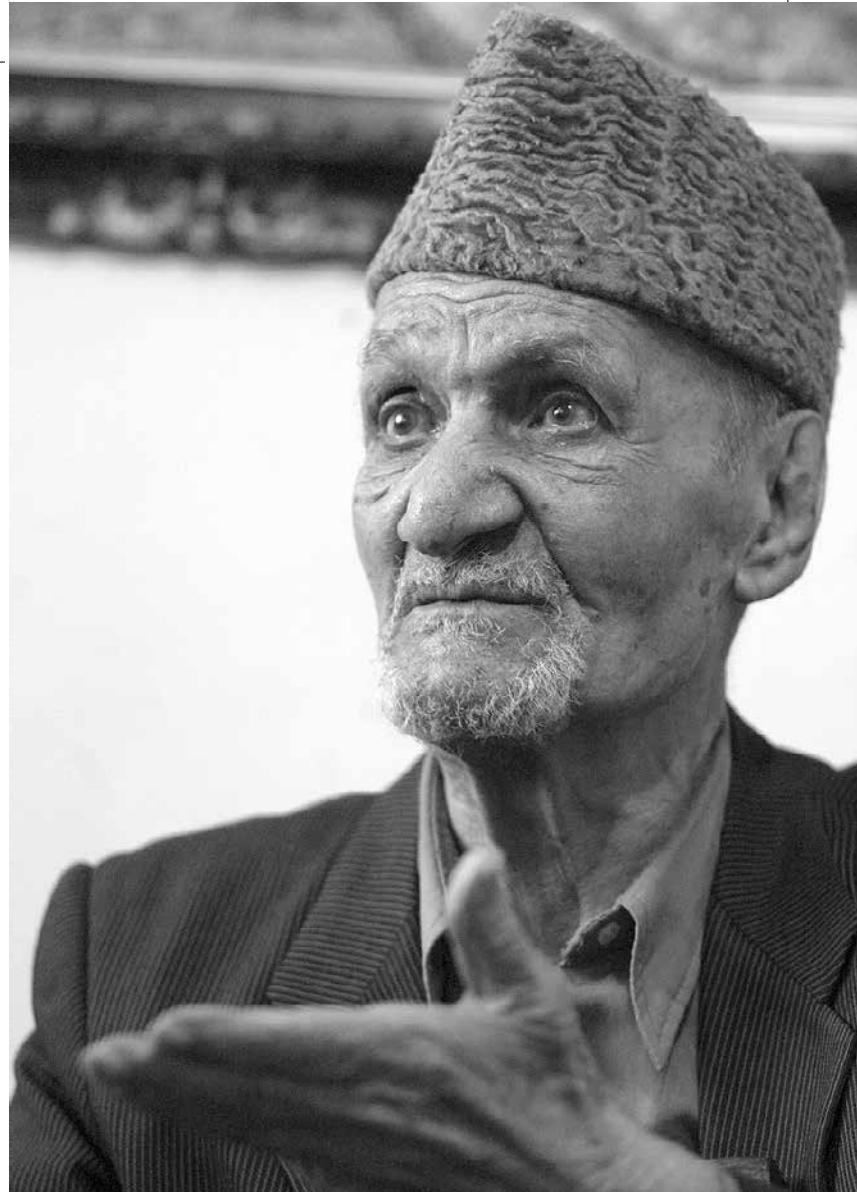
حسین سبزعلی: تسلط استاد قیم به نغمات قرآنی برای فعالان این عرصه شگفت انگیز بود

این مسئله نیز به سازمان اوقاف و امور خیریه برگردید.

وی با اشاره به این که افرادی همانند استاد قیم می توانند برای جوانان ما به عنوان الگوهای قرآنی قرار گیرند، افزود: به هر حال در قدم اول باید این استاد بزرگ را به هر طریق از جمله انجام همین مصاحبه ها، چاپ کتاب درباره زندگی استاد قیم، پخش فیلم و معرفی ایشان از طریق تلویزیون، پخش مسابقات آن زمان و جمع آوری آثار و فیلم هایی که از داوری ایشان باقی مانده، استاد قیم را به مردم شناساند و به عنوان الگوبه نسل جوان معرفی کرد.

«حسین سبزعلی»:

در آن سال ها که ما با تواشیح آشنایی نداشتیم، ایشان تواشیح را وارد ایران کرد. خودشان نوشته ها را که اغلب ابیاتی در مدح اهل بیت(ع) بود برای ما تکثیر کرد و برای اجرا در اختیار مامی گذاشت.

وی درباره راه اندازی اولین گروه تواشیح در ایران گفت: ایشان در سال های ابتدایی پیروزی انقلاب که مسابقات قرآن اوقاف برگزار می شد و ما به عنوان شرکت کننده در این مسابقات شرکت می کردیم، تسلط استاد قیم به نغمات قرآنی برای شرکت کنندگان در مسابقات و جامعه قرآنی شگفت آور بود.

□□□
«حسین سبزعلی» قاری بین المللی و داور صوت و لحن در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، با بیان این مطلب افزود: در سال های بعد از پیروزی انقلاب که مسابقات قرآن برگزار شده بود، استاد قیم به عنوان داور در این مسابقات شرکت می کرد و ما نیز از شرکت کنندگان این مسابقات بودیم. در آن سال ها تسلط استاد قیم به مقامات، الحان و نغمات قرآنی برای قاریان جوان بسیار شگفت آور بود. وی ادامه داد: ایشان در آن زمان جز معده افرادی بود که به خوبی لحن را می شناخند. استاد قیم فردی با اخلاق بارخورد خوب است که اغلب با مزاح با دوستان و شاگردان خود بخورد می کند.

تواشیح؛ دیروز، امروز و فردا

تواشیح؛ دیروز، امروز و فردا

مخاطبانمان را تأمین کنیم. به علت راکد ماندن تواشیح دیگر جوانان حاضر نیستند به این هنر کوش دهنده و بیشتر به دنبال کارهای نو همراه با اجرای موسیقی هستند.

مهدی رضایی جوانی است که به تازگی دیپلم گرفته و به قول خودش پشت کنکوری است، درباره علاقه جوانان نسبت به موسیقی می گوید: «الآن جوان ها به سمت موسیقی هایی با سبک های جدید گرایش پیدا کرده اند و به دنبال هیجانات بعضاً کاذبی هستند، اگر در تواشیح هم از موسیقی استفاده شود، فکر می کنم مخاطبان بیشتری از بین نسل جوان به خود جذب کند».

این موضوع با توجه به اینکه می تواند در زمینه جذب مخاطب کمک زیادی به بازگشت تواشیح به جایگاه اولیه اش کند اما به نوبه خود دارای دیدگاه های مخالف نیز است.

همیشه فضای رقابت مهم ترین فضای پیشرفت بوده و آدمی برای رسیدن به درجات بالای رقابت از هیچ تلاشی در این زمینه دریغ نمی کند ولی دربحث تواشیح که به گفته برخی از کارشناسان به عنوان هنر دوم اسلام مطرح شده است، باید دقت داشت تا رقابت و فضای ایجاد شده، این حرکت ارزشمند اسلامی را از مسیر صحیح خود خارج نکند.

پیدایش موسیقی در تواشیح
یکی از مهم ترین عوامل اختلاف نظر کارشناسان فن تواشیح خوانی در به کارگیری موسیقی در اجرای تواشیح است. ورود موسیقی در این هنر اسلامی از زمانی آغاز شد که اجرای موسیقی های مختلف در برنامه های صداوسیما باعث شد تا جایگاه تواشیح در بین جامعه به تزلزل بیفتود و دست اندر کاران این هنر برای جذب مخاطب و یا حفظ حدائق علاقه مندان به تواشیح دست به دامان موسیقی شوند و از نغمات موسیقی ای در اجرای اشعار مذهبی خود استفاده کنند.

على رمضانی، مسئول گروه تواشیح الزهراء(س) استفاده از موسیقی را با توجه به نیاز مخاطب مهم ترین راه جذب آن می داند. رمضانی می گوید: «جامعه جوان، تواشیح بدون موسیقی را نمی پسندد. اگر بخواهیم فرهنگ واقعی تواشیح را برای اقشار مختلف جامعه اجرا کنیم، مطمئناً هیچ کس خوانی حاضر نمی شود. ما باید نیازهای

گروه فعالیت های قرآنی: پیدایش تواشیح در کشور را می توان از روزهای آغازین انقلاب اسلامی دانست، درست زمانی که انقلاب شکوهمند ایران به پیروزی رسید و دیگر جایی برای آهنگ ها و نغمات مبتذل نماند و با ورود تواشیح از کشورهایی چون تونس، مصر و لبنان این هنر ارزشمند اسلامی جایگاه ویژه ای را در جشن ها و برنامه های مختلف پیدا کرد.

با نگرش به موسیقی اعراب و تاریخ اسلام به درستی می توان پی برد که تواشیح از همان ابتدای اسلام مانند امروز در جشن هاو سورها به اجرای گذاشته می شد اما با انتخاب اشعار و نوع اجرایی متفاوت.

امروزه گروه های تواشیح خوانی که نسبت به اوایل پیدایش بسیار بیشتر شده است، اشعار خود را در وصف پیامبر(ص)، ائمه اطهار(ع) و مناجات ها و ادعیه های مختلف انتخاب می کنند و با توجه به بازه زمانی برنامه های جالی را به معرض اجرایی گذارند. علی رغم تنوع کار و افزایش فراوان گروه های ویژه در این چند سال اخیر اما هنوز تواشیح نتوانسته به آن جایگاه اصلی خود در روزهایی ابتدایی بارگزدد.

رفته رفته تعداد طرفداران تواشیح کم شد و این موضوع به جایی رسید که کمبود مخاطب، گروه های تواشیح را به چالش کشاند تا برای جذب مخاطب دست به رقابت بزنند؛ رقابتی که این روزهادیدگاه های مختلفی را نسبت به خود بوجود آورده است.

مسئول گروه تواشیح الزهراء(س):
جامعه جوان، تواشیح بدون موسیقی را نمی پسندد. اگر بخواهیم فرهنگ واقعی تواشیح را برای اقشار مختلف جامعه اجرا کنیم، مطمئناً هیچ کس در برنامه های تواشیح نمی شود

□

آیا تو اشیح یک فرهنگ وارداتی است؟

کار تو اشیح خوانی و تشکیل گروه های تو اشیح با توجه به اینکه یک حرکت خود جوش بوده و از ابتدا هیچ سازمان و یا مرکزی به آن نظرات نداشته بسیار مشکل شده است و بوداین متولی یکی از مهم ترین دلایل است که به افت شدید جایگاه تو اشیح در جامعه دامن زده است.

اوایل پیدایش تو اشیح و با توجه به فضای موجود در آن زمان شور شوق

□

غلام رضا شاه میوه، مسئول گروه تو اشیح کوثر و قاری ممتاز بین المللی کشورمان در این باره می گوید: «تو اشیح قالب های شناخته شده ای دارد که این قالب ها همه برگرفته از کشورهای عربی هستند و متأسفانه در کشور ما باروی آوردن به سبک های غلط از مسیر خود خارج شده است. متأسفانه در کشور تعدادی از گروه های تو اشیح خوانی با استفاده از آهنگ های ترانه های عربی و آمیزش آن با تو اشیح موجب شده اند تا این بحث از مسیر اصلی خود خارج شود. این حرکت علاوه بر اینکه اصالت تو اشیح خوانی را زیر سؤال می برد، بلکه از نظر برخی علمانیز گناه محسوب می شود.»

وی می افزاید: «تو اشیح یک هم خوانی مذهبی است و استفاده کردن از آهنگ های عربی برای اجرای آن کار بسیار ناشایستی است. مهم ترین دلیل این موضوع، نبود یک سازمان یا مرکز به عنوان متولی امر تو اشیح و هم خوانی است. هیچ سازمان و یا مرکزی نظارت بر تو اشیح خوانی ندارد و روند حرکتی تو اشیح با این شیوه برای هنر دوم اسلام بسیار مضر است.» □

هم خوانی یا اجرای فارسی عربی تو اشیح
با توجه به این که تو اشیح برگرفته از اشعار عربی است و بیشتر مردم کشور ما باین زبان آشنایی ندارند، این موضوع می تواند یکی از دلایل افت جایگاه تو اشیح در کشور باشد.
زمانی که علاقه مندان در جشن های که تو اشیح اجرامی شود، حاضر هستند؛ تو اشیح را فقط به عنوان یک هم خوانی عربی می شناسند و از معانی اشعار و مناجاتی که به صورت نغمات موزون توسط گروه اجرا می شود، اطلاعی ندارند.

ندا داودی، دانشجوی رشته الهیات درباره اجرای تو اشیح در برنامه های مختلف می گوید: «تا چند سال پیش و حتی در دوران تحصیلاتی در دبیرستان یادم هست همیشه برنامه تو اشیح خوانی در برنامه ها و جشن های مختلف برگزار می شد اما امروزه نقش تو اشیح در برنامه ها کم رنگ شده است. همیشه اجرای تو اشیح یکی از زیباترین برنامه های مدرسه بود ولی هیچ وقت به درستی متوجه معنای آن نمی شدیم.»

گروه های تو اشیح خوانی با آگاهی به این موضوع وجود فضای رقابتی در جذب مخاطب ایده نویی را به عرصه تو اشیح وارد کردن و آن اجرای تو اشیح با ترجمه به زبان فارسی بود. این موضوع نیز به نوبه خود دیدگاه های موافق و مخالف زیادی را در پی داشته است.
احمد لیائی، مسئول گروه تو اشیح قدر در این باره دیدگاه مشتبی ندارد، وی می گوید: «هم خوانی های فارسی و عربی باعث افت تو اشیح در کشورمان شده است چرا که باید تو اشیح را به دلیل استفاده از ضرب آهنگ های عربی به این زبان اجرا کرد. از آنجا که تو اشیح به زبان عربی اجرامی شود، بیشتر مردم با آن مخالف هستند تا جایی که مسابقات سراسری تو اشیح از مسابقات اوقاف حذف شد.»

وی در ادامه می افزاید: «با توجه به این موضوع، گروه ها برای رفع این نقصیه به سمت تو اشیح های فارسی، عربی روی آوردن و تو اشیح ها را به صورت دو زبانه اجرا کردن، پس از آن نیز صدا و سیما به این موارد دامن زد و این موضوع باعث کم رنگ شدن بحث تو اشیح در کشور شد. به عقیده من همان طور که تلاوت قرآن به زبان عربی است، می توان تو اشیح هارانیز به زبان عربی اجرا کرد چرا که اضافه کردن ایات فارسی به تو اشیح چندان خوشایند نیست و ضرب آهنگ ها و نغمات موسیقایی تو اشیح با ایات عربی هم خوانی دارد.»

فرابنامه ها وجود داشت اما رفتارهای تو اشیح هر چه بهتر تو اشیح در برنامه های پایا بعث شد تا تو اشیح کم کم کمزنگ تر شود درست زمانی که باید یک سازمان و یا اتحادیه ای به رفع مشکلات پردازد و از سقوط هنر دوم رنگ شده است. همیشه اجرای تو اشیح یکی از زیباترین برنامه های مدرسه بود ولی هیچ وقت به درستی متوجه معنای آن نمی شدیم.

برخی از مسئولان با اعلام اینکه تو اشیح یک فرهنگ وارداتی است، این

هنر دوم اسلامی را به عنوان تهاجم فرهنگی قلمداد کردند. این موضوع

حدودا از اواخر دهه هفتاد و بیشتر از سوی

مسئولان دار القرآن هام طرح شد.

حیدر جاودان، مسئول گروه تو اشیح فجر در این زمینه می گوید: «وضعیت تو اشیح تا چند سال گذشته خیلی خوب بود، برنامه های متعدد، مخاطبان زیاد و حمایت مسئولان از تو اشیح خوانی، در این چند سال اخیر متأسفانه برخی از افراد با توجه به اینکه شناخت دقیقی نسبت به تو اشیح نداشتند، با صحبت کردن در این باره باعث ضعف تو اشیح شدند.»

وی ادامه داد: «بسیاری از افراد تو اشیح

غلام رضا شاه میوه:

تو اشیح قالب های شناخته شده ای دارد که این قالب ها همه برگرفته از کشورهای عربی هستند و متأسفانه در کشور ما با روى آوردن به سبک های غلط از مسیر خود خارج شده است

اغلب آنها قاری و حافظ قرآن هستند به اصطلاح خودمان این افراد بچه های جلسات قرآن هستند. این افراد تواشیح را در کنار هم خوانی قرآن اجرا می کنند و به این ترتیب هم تلاوت قرآن انجام می دهند و هم مدیحه سرایی می کنند که این تفاوت اصلی آنها با گروه های سرود است، و با توجه به تسلطی که بر لحن و لهجه عربی دارند، به خوبی متون ادبی عربی را بانگمه های زیبادر هم امیخته و اجرامی کنند. نمی توان با این نگرش غلط از حضور قاریان در گروه ها جلوگیری کرد.

البته بعضی از افرادی که گروه های تواشیح را هدایت می کنند معتقد هستند که با حمایت جامعه قرآنی تواشیح نیز می تواند مانند قرائت قرآن دوباره به همان جایگاه اصلی خود بازگردد.

حسین کوشمقانی، مسئول گروه تواشیح میعاد در این باره می گوید: «اگر مراکز قرآنی حمایت از گروه های تواشیح را برعهده گرفته و این گروه ها را در قالب مجموعه های مشخص ساماندهی کنند، گام بزرگی در تقویت این گروه ها برداشته خواهد شد. در این صورت مراکز می توانند با دعوت از کارشناسان و متخصصان تواشیح، دوره های ویژه ای را با موضوعات مختلف برای اعضای این گروه ها برگزار کرده و سطح تواشیح را در کشور ارتقاء دهند.»

با تمام این تفاسیر و نظرات می توان نوع دیگری به تواشیح نگاه کرد. تواشیح می تواند با برنامه ریزی مناسب و حمایت مسئولان قرآنی با ورود آنهنگ های مبتدل غربی مقابله کند، تواشیح را حمایت های همه جانبه از سوی همان مسئولان به نهادینه شدن فرهنگ قرآنی در جامعه جوان کشور کمک زیادی خواهد کرد، تواشیح با توجه به وجود سولفژ های مختلف در سبک اجرایی به قاریان کشورمان کمک می کند تا با تلاوت های بهتر همان گونه که قاریان مصری از تواشیح کمک می گیرند در ارتقاء سطح کیفی قرائت خود بکوشند.

□
تواشیح هنری بود که در برخی از کشورهای اسلامی برای موضوع مدح پیامبر اکرم (ص) به کار گرفته شد و با استفاده از نغمه های دلنشیں، ایات و متون ادبی با مضمون پیامبر اکرم (ص) خوانده شد. ما ایرانی ها نیز مخصوصاً بعد از انقلاب اسلامی این هنر را آموخته و به کار گرفتیم و به تدریج نام مدیحه سرایی به این فن داده شد. البته در کنار مرح پیامبر اکرم (ص)، مرح ائمه (ع) و بعضی اولیاء دین و همچنین مراثی ایشان نیز با همین سبک اجراشد.

□□□
در واقع خواندن اشعار عربی به صورت آهنگین در مرح پیامبر (ص) بیشتر در بین عرب زبان هایه عنوان یک هنر اسلامی مرسوم بوده و امروز هم با بهره گیری از اطرافت های خاص خود در کشورهای اسلامی رواج پیدا کرده است. کشورهایی از جمله مصر، تونس، لبنان و سوریه کشورهایی هستند که تواشیح در آنها رواج دارد، در ایران نیز به طور خاص در دهه دوم انقلاب اسلامی گروه های تواشیح شکل گرفتند.

در ابتدا این گروه ها به صورت تقليدي و بعد با توجه به توصیه های مقام معظم رهبری، اشعار و ایات ارزشمند اسلامی که در ادبیات اسلامی معروف هستند از جمله مناجات منظومه حضرت امیر (ع)، قصیده تائیه دعل خازی و یا قصیده فرزدق را دستمایه کار خود قرار داده و این ایات ارزشمند را بانگمه های زیبا اجرا کردن. این کار مورد توجه مردم نیز قرار گرفت تا آنجایی که در مراسم مختلف قرآنی در کنار تلاوت قرآن، حتماً اجرای تواشیح و مدیحه سرایی نیز وجود دارد.

البته تواشیح نیز در سال های اول همچون قرائت قرآن تأثیرگذاری مفهومی و محتوایی نداشت چرا که مردم به دلیل آشنایی نداشتند با زبان عربی معانی آن را درک نمی کردند و معنی ایات قرائت شده را نمی دانستند اما بر اثر گذشت زمان و جا افتادن این موضع طی دو دهه، تواشیح از تأثیرگذاری صرفاً هنری به تأثیرگذاری محتوایی رسیده و مردم پس از

خوانی را نهادینه شدن فرهنگ غیر ایرانی در هنر بیان کرده اند در صورتی که تواشیح بکی از هنرهای اسلامی است که در وصف رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) سروده می شود. اگر تواشیح تهاجم فرهنگی محسوب می شود، پس بهتر است قبل از اینکه با تواشیح مقابله کنند با اینترنت و امثال آن که از کشورهای اروپایی و غربی وارد ایران شده، مقابله کنند. زبان عربی، زبان دینی ما است و نباید به این صورت با آن برخود کرد.

شاگرد استاد عبدالغنى قيم :
استاد قيم را که به دانشگاه دعوت
کرديم و آن تواشیح را اجرا کرد،
بسیار مورد توجه دانشجویان قرار
گرفت و متعجب بودند که ایشان در
عین کهولت سن به این خوبی برنامه
اجرامی کند

نسبت به برنامه تواشیح خوانی دید غلطی داشته باشد و از آن دوری کردن.

این موضوع دلیل مهمی برای بی انجیزگی گروه های تواشیح خوانی می شود. تواشیح را نباید در فرهنگ ما که با فرهنگ اسلامی منطبق شده به عنوان تهاجم فرهنگی یاد کرد چرا که مامسلمانیم و زبان اسلام نیز عربی است.

سرایی، دیر کمیته اعزام قراءه به مسابقات بین المللی و رئیس اتحادیه تشکل های قرآنی مردمی در این باره می گوید: «متأسفانه در حال حاضر برخی از افراد اشاعه تواشیح در ایران مخالف بوده و آن را یک هنر وارداتی می دانند در حالی که این هنر هم اکنون به کل در خدمت نظام اسلامی و ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) قرار گرفته است.»

□
نبود متولی برای نظارت بر گروه های تواشیح وی می افزاید: «تواشیح در واقع، هنری بود که در برخی از کشورهای اسلامی برای موضوع مرح پیامبر اکرم (ص) به کار گرفته شد و با استفاده از نغمه های دلنشیں، ایات و متون ادبی با مضمون پیامبر اکرم (ص) خوانده شد. ما ایرانی های نیز مخصوصاً بعد از انقلاب اسلامی این هنر را آموخته و به تدریج نام مدیحه سرایی به این فن داده شد. البته در کنار مرح پیامبر اکرم (ص)، مرح ائمه (ع) و بعضی اولیاء دین و همچنین مراثی ایشان نیز با همین سبک اجراشد.»

جامعة راتشکیل می دهد امانظرات مختلفی در این باره دارند. تعدادی از صاحب نظران جامعه قرآنی باید دیدگاه مخالف حضور قراءه را در گروه های تواشیح باعث افت کیفیت قرائت آنها داشته اند و حتی باحضور قاریان در این گروه های مخالفت می کنند. البته این موضوع نیز وجود داده که افرادی که در بخش قرائت قرآن نتوانسته اند، موفق باشند با حضور در گروه های تواشیح به نوع دیگر در اشاعه فرهنگ اسلامی در جامعه پرداخته اند اما این موضوع نیز از دیدگاه مخالفان به نوعی ضعف تواشیح بیان می شود در صورتی که کار گروهی باتن صدای مختلف همراه است و هر کس با صدای خودمی تواند در گروه ها حاضر شود.

سرایی در این باره می گوید: «برخی از افراد این گروه های را بگروه های سرود مقایسه کرده اند، اگرچه گروه های سرود هم در خدمت نظام هستند اما در هر حال اعضای گروه های تواشیح از بطن جلسات قرآنی برخاسته و

مسابقات سراسری برگزار کرد که در آن سال گروه تواشیح قدر از تهران، گروه تواشیح کوثر از اصفهان و گروه تواشیح ثقلین از خوزستان توانستند رتبه های اول تاسوم را بدست آورند. و از آن پس در سایر مسابقات رشتہ تواشیح اضافه شد و تاکنون نیز گروه های مختلف تواشیح و هم خوانی در برنامه های مختلف همچون همایش ها، محافل قرآنی و مسابقات به اجرای برنامه می پردازند که با استقبال مردم نیز مواجه می شوند.

مسئول گروه تواشیح میعاد:
اگر مراکز قرآنی حمایت از گروه های تواشیح را برعهده گرفته و این گروه ها را در قالب مجموعه های مشخص ساماندهی کنند، گام بزرگی در تقویت این گروه ها برداشته خواهد شد

شنیدن ایات به دنبال درک مفهوم آنهاستند که این موضوع نشان دهنده تأثیرگذاری تواشیح بوده و همچنین نشانگر این است که این هنر تا چه حد جای خود را در میان مردم باز کرده است. سازمان ها و نهادهای مختلف هم پس از رونق این رشتہ اقدام به برگزاری مسابقات در رشتہ تواشیح و هم خوانی کردند که از جمله این نهادها سازمان اوقاف و امور خیریه است که از سال ۱۳۷۱ نخستین دوره مسابقات تواشیح را در کنار سایر رشتہ های

به تواشیح به عنوان یک برنامه فرعی نگاه می شود

البته در سال های اولیه بیشتر کارها تقليیدی از گروه های تواشیح مصر و سوریه بود اما به هر حال این فن شریف مورد توجه واقع شده و گروه های دیگری نیز به تدریج شکل گرفت. پورزگری با اشاره به رشد تواشیح در سال های ۶۸ تا ۷۱ گفت: در این سال ها، با شکل گیری گروه های جدید، رقابت بین گروه های بیشتر شده و آنها سعی داشتند آثار پیشرفتی تری را ارائه دهند.

وی اظهار کرد: این رشد تابه آنجا رسید که حتی در سال

۷۰ یا ۷۱ مسابقات تواشیح نیز به همت حجت الاسلام «تجلى» توسط سازمان اوقاف و امور خیریه به صورت سراسری در کشور برگزار شد. پورزگری افزود: متأسفانه پس از آن به دلیل جبهه گیری های برخی از افراد، گروه های تواشیح که با انگیزه وارد این کار شده بودند، دلسرب شده و از رونق افتادند و در حال حاضر نیز فقط گروه هایی فعال هستند که انگیزه بیشتری داشته و شناخته شده تر هستند.

عضو گروه تواشیح قدر گفت: در واقع این گروه های دلیل اینکه شناخته شده تر هستند و از آنها برای شرکت در محافل قرآنی دعوت می شود، هنوز فعال بوده و انگیزه خود را حفظ کرده اند. وی در ادامه درباره توجه رسانه ها به تواشیح تصريح کرد: متأسفانه در صدا و سیما و شبکه های قرآنی به تواشیح به عنوان یک برنامه فرعی نگاه می شود.

«محمد رضا پورزگری»:
البته در سال های اولیه بیشتر کارها تقليیدی از گروه های تواشیح مصر و سوریه بود، اما به هر حال این فن شریف مورد توجه واقع شده و گروه های دیگری نیز به تدریج شکل گرفت

گروه فعالیت های قرآنی: متأسفانه برخورد برخی از چهره های فرهنگی با تواشیح، بسیاری از گروه های تواشیح جوان را بی انگیزه کرده است.

□□□

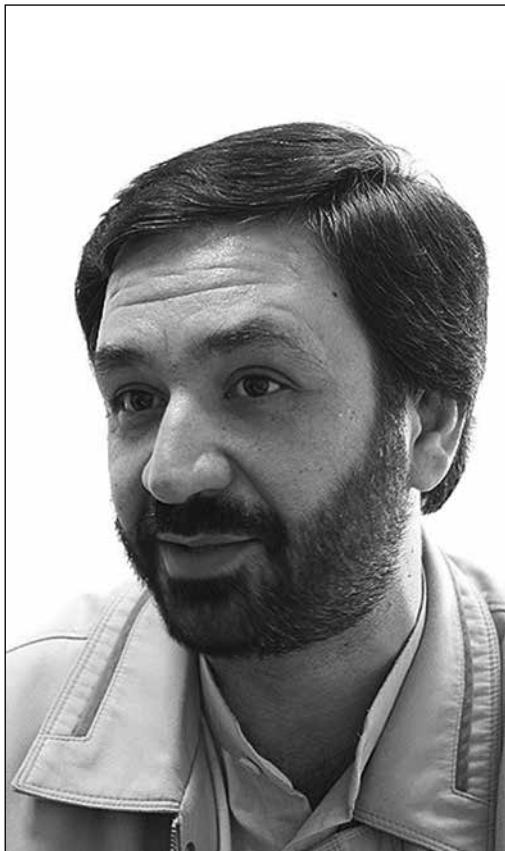
«محمد رضا پورزگری» عضو گروه تواشیح قدر و قاری بین المللی در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، ضمن بیان این مطلب افود: متأسفانه در مقطعی برخوردها و جبهه گیری های برخی از چهره های فرهنگی کشور با تواشیح، باعث دلزدگی و

دلسردی گروه های تواشیحی شد که بعد از چند سال زحمت، رشد کرده و انگیزه پیدا کرده بودند. به همین جهت این گروه های نیز پس از چندی از رونق افتادند. وی در ادامه به پیشینه کوتاهی از تشکیل گروه های تواشیح در کشور اشاره کرد و گفت: گروه های تواشیح به صورت

جدی از حدود ۱۷ تا ۱۸ سال پیش در ایران تشکیل شد، البته از سال های بعد از انقلاب اسلامی برخی از قاریان به صورت محدود وارد هنرهای قرآنی شده و گروه های کوچک و غیر فعالی را تشکیل داده بودند ولی از سال ۶۸ بود که گروه های تواشیح به صورت جدی فعالیت خود را آغاز کردند.

پورزگری ادامه داد: در سال ۶۸ به همت گروه قدر، تواشیح به صورت جدی در کشور شکل گرفت و چون یک کار جدید بود، در محافل قرآنی و مذهبی مورد استقبال اقشار مختلف جامعه قرار گرفت. وی همچنین تصريح کرد:

جایگاه واقعی هنر تواشیح در کشور تبیین نشده است

صورت تقليدي و بعد با توجه به توصيه هاي مقام معظم رهبري، اشعار و آبيات ارزشمند اسلامي كه در ادبيات اسلامي معروف هستند از جمله مناجات منظومه حضرت امير (ع)، قصیده تائيه دuble خزايني و يا قصیده فرزدق را دستمایه کار خود قرار داده و اين آبيات ارزشمند را با نغمه هاي زيبا اجرا كردند. اين کار مورد توجه مردم نيز قرار گرفت تا آنجلاني که در مراسم مختلف قرآنی در کثار تلاوت قرآن، حتماً اجرای تواشیح و مدیحه سرایي نیز وجود دارد.

سرایي ادامه داد: البته تواشیح نیز در سال های اول همچون قرائت قرآن تأثیرگذاري مفهومي و

محتوائي نداشت چراکه مردم به دليل آشنا نبودن با زبان عربي معانی آن را درک نمی کردند و معنی آبيات قرائت شده را نمی دانستند اما بر اثر گذشت زمان و جا افتادن اين موضع طى دو دهه، تواشیح از تأثیرگذاري صرفا هنري به

تأثیرگذاري محتوائي رسيد و مردم پس از شنیدن آبيات به دنبال درک مفهوم آنها هستند که اين موضع نشان دهنده تأثیرگذاري تواشیح بوده و همچنين نشانگر اين است که اين هنر تا چه حد جای خود را در ميان مردم باز کرده است.

وي با بيان اين مطلب که «درواقع تواشیح هم يک نوع هنر اسلامي محسوب شده و هم وسیله اي برای تبلیغ و ترویج معارف اسلامی در جامعه است»، ياد آور شد: مدیحه سرایي حاوی معارف و ارزش های اسلامی است مثلًا همین «قصیده تائيه» حاوی بالاترین معارف اسلامی است

همچنان که در طول تاریخ زبان ها به عنوان يك ارزش های اسلامی خوانده شده؛ مورد توجه نيز قرار گرفته است.

سرایي در ادامه گفت: در حال حاضر نيز گروه های تواشیح برای درک معانی آبيات از طرف افراد در محافل و مجالس مختلف معانی آبيات را ياروي برگه هایي حروف چيني کرده و در ميان حضار توزيع می کنند و يا در لابه لای مدیحه سرایي همان آبيات عربي را به فارسي نيز اجرا می کنند که شنودگان بلا فاصله پس از شنیدن

مطلوب افزود: متأسفانه در حال حاضر برخی از خواص هم با الشاعره تواشیح در ايران مخالف بوده و آن را يك هنر وارداتي می دانند در حالی که اين هنر هم اکنون به کل در خدمت نظام اسلامي و ترويج فرهنگ اهل بيت (ع) قرار گرفته است.

وي در ادامه تصريح کرد: در واقع برخی از نظرات و تبیین نشدن جایگاه واقعی تواشیح در کشور من را بآن داشت تادرباره تواشیح و يا در واقع مدیحه سرایي به ذکر چند موضوع کلی اشاره کنم.

سرایي اظهار کرد: تواشیح در واقع، هنري بود که در برخی از کشورهای اسلامي برای موضوع مدح پیامبر اکرم(ص) به کار

گرفته شد و با استفاده از نغمه های دلنشين، آبيات و متون ادبی با مضمون پیامبر اکرم(ص) خوانده شد. ما ايراني ها نيز مخصوصاً بعد از انقلاب اسلامي اين هنر را آموخته و به کار گرفتيم و به تدریج نام مدیحه سرایي به اين فن داده شد. البته در کثار مدح پیامبر اکرم(ص)، مدح ائمه (ع) و بعضی اولیاء دین و همچنان مراثي ايشان نيز با همین سبک اجرا شد. وي در مورد تاریخچه تواشیح، گفت: در الواقع خواندن اشعار عربی به صورت آهنگين در مدح پیامبر (ص) بيشتر در بين عرب زبان ها به عنوان يك هنر اسلامي مرسوم بوده و امروز هم با بهره گيری از ظرافت های خاص خود در کشورهای

اسلامی رواج پیدا کرده است.

سرایي در ادامه افزود: کشورهایي از جمله مصر، تونس، لبنان و سوریه کشورهایي هستند که تواشیح در آنها رواج دار، در ايران نيز به طور خاص در دهه دوم انقلاب اسلامي گروه های تواشیح شکل گرفتند.

وي تواشیح شکل گرفتند.

«محمد علي سرساراي»:
تواشیح نیز در سال های اول همچون قرائت قرآن تأثیرگذاري مفهومي و محتوائي نداشت چراکه مردم به دليل آشنا نبودن با زبان عربي معانی آن را درک نمی کردند و معنی آبيات قرائت شده را نمی دانستند اما بر اثر گذشت زمان و جا افتادن اين موضوع طی دو دهه، تواشیح از تأثیرگذاري صرفا هنري به تأثیرگذاري محتوائي رسيده است

گروه فعالیت های قرآنی: متأسفانه در حال حاضر جایگاه واقعی هنر تواشیح به درستی در کشور تبیین نشده و اجرای تواشیح همچنان با مخالفت هایي روبرو است.

محمد علي سرساراي» دبیر کميته اعظام قاريان و حافظان به خارج از کشور و مدیر عامل اتحاديه تشكيل های قرآنی مردمی، در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ايران (ایکنا)، ضمن بيان اين

دبير کميته اعظام قاريان و حافظان:

اگر هنر و فرهنگی که وارد می شود؛ سازندگی، بالندگی و پویایی داشته باشد، مبارک است. چراکه این فرهنگ مولود حوزه آن دفعه دهنده آن هنر اسلامی بوده و گستره فرهنگ و اسلامی نیز در حد جامعه اسلامی است

دانند، به خوبی متون ادبی عربی را با نغمه های زیبادرهم امیخته و اجرامی کنند. وی در پایان درباره دلایل ایجاد جذایت تواشیح برای مردم گفت: در تواشیح دست افراد باز است تا از نغمات استفاده کردند، در حالیکه در قرائت قرآن با توجه به شأن قرآن نمی توان از هر نغمه و آهنگی برای قرائت استفاده کردند. اگرچه دلایل مولود حوزه فرهنگ و هنر اسلامی بوده و گستره فرهنگ اسلامی نیز در حد جغرافیای است. تواشیح از دلنشیں این هنر برای مردم جذاب است دبیر کميته اعظام قاريان و حافظان به خارج از کشور همچنین تصریح کرد: من شنیده ام، برخی از افراد این گروه ها را با گروه های سرود مقایسه کرده اند، اگرچه گروه های سرود هم در خدمت نظام هستند، اما در هر حال اعضای گروه های تواشیح از بطن جلسات قرآنی برخاسته و اغلب آنها قاری و حافظ قرآن هستند به اصطلاح خودمن این افراد بچه های جلسات قرآن هستند. این افراد تواشیح را در کنار هم خوانی قرآن اجرامی کنند و باید این ترتیب هم تلاوت قرآن انجام می دهند و هم مدیحه سرایی می کنند که این تفاوت اصلی آنها با گروه های سرود است. و با بهره مند شویم.

عنوان یک ابزار تبلیغی در خدمت نظام اسلامی باشد و وقتی مدیحه سرایی تا این حد مورد توجه مردم است چرا از آن استفاده نکنیم. به عقیده من این مخالفت ها همه نشان دهنده آن است که جایگاه تواشیح به خوبی تبیین نشده و هنوز کارایی آن به خوبی در جامعه مشخص نشده است، چراکه اگر این موارد به خوبی روش شود همها توسعه آن دفعه دهنده آن می کنند در حالیکه هر هنر وارداتی بدینیست، می شرط آنکه ما بتوانیم از آن بهره گرفته و در خدمت مذهب، عقیده و نظام خود درآوریم. مدیر عامل اتحادیه تشکل های قرآنی کشور به شأن قرآن نمی توان از هر نغمه و آهنگی برای قرائت استفاده کرد لذا به دلیل گرایش تواشیح دست افراد باز است تا از نغمات دلنشیں سمت ادبیات دینی و همچنین استفاده از نغمات دلنشیں این هنر مبارک است. چراکه این فرهنگ مولود حوزه فرهنگ و هنر اسلامی بوده و گستره فرهنگ اسلامی نیز در حد جغرافیای است. تواشیح از بدورو و به کشور مابا توجه به فرهنگ ماتغیر کرده و در خدمت اشاعه فرهنگ و معارف اسلام و اهل بیت (ع) قرار گرفته است. تا آنجا که امروز گروه های تواشیح ایرانی در کل دنیا شناخته شده و ما فقط در همین سال جاری بیش از ۱۰ گروه ممتاز به کشورهای اسلامی و حتی غیر اسلامی برای تبلیغ معارف اسلامی اعزام کرده ایم، که مورد استقبال زیاد شرکت کنندگان در محافل قرآنی آن کشورها نیز قرار گرفته اند.

وی افزود: وقتی این هنر اسلامی می تواند به ایات عربی معانی آن را نیز درک می کنند و این موضوع نقش بسیاری در ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) دارد. وی با اشاره به اینکه با این توضیحات هنوز هم جایگاه واقعی این هنر در جامعه تعريف نشده است، تصریح کرد: هم اکنون برخی از خواص نیز به مخالفت با اجرای تواشیح پرداخته و آن را یک هنر وارداتی تلقی می کنند در حالیکه هر هنر وارداتی بدینیست، به شرط آنکه ما بتوانیم از آن بهره گرفته و در خدمت مذهب، عقیده و نظام خود درآوریم. ادامه داد: اگر فرهنگ و هنری که وارد می شود؛ سازندگی، بالندگی و پویایی داشته باشد، مبارک است. چراکه این فرهنگ مولود حوزه فرهنگ و هنر اسلامی بوده و گستره فرهنگ اسلامی نیز در حد جغرافیای است. تواشیح از بدورو و به کشور مابا توجه به فرهنگ ماتغیر کرده و در خدمت اشاعه فرهنگ و معارف اسلام و اهل بیت (ع) قرار گرفته است. تا آنجا که امروز گروه های تواشیح ایرانی در کل دنیا شناخته شده و ما فقط در همین سال جاری بیش از ۱۰ گروه ممتاز به کشورهای اسلامی و حتی غیر اسلامی برای تبلیغ معارف اسلامی اعزام کرده ایم، که مورد استقبال زیاد شرکت کنندگان در محافل قرآنی آن کشورها نیز قرار گرفته اند.

وی افزود: وقتی این هنر اسلامی می تواند به

اعضای جامعه قرآنی نسبت به تواشیح دیدگاه های متفاوتی دارند

حال حاضر برخی از گروه ها در اجرای هم خوانی های خود از سازهای موسیقی استفاده می کنند که کار غلطی است. موسیقی می تواند اشکال هم خوانی را با توجه به نت های موجود پنهان کند و گروه های ضعیف با توجه به اشکالاتی که دارند از موسیقی استفاده می کنند.

آرزم افزود: گروه هایی که این حرکت را انجام می دهند علاوه بر اینکه در مسیر غلط قرار گرفته اند، کارشان به تواشیح نیز ربط ندارد و هیچ توجهی به این موضوع که مسائل قرآنی و اشعار دینی نباید با ساز اجرا شود، ندارند.

وی اجرای ترکیبی تواشیح، (عربی و فارسی) را یکی از مهم ترین راه های جذب مخاطب دانست و ادامه داد: مردم کشور ما با زبان عربی آشنایی ندارند و برایشان اجرای چنین برنامه ای فقط حکم ای اتفاقی ای دارد. اما برخی از گروه های اجرای فارسی جذابیت خاصی را به تواشیح بخشیده اند.

وی در ادامه به استقبال مخاطبان از تواشیح اشاره و اظهار کرد: اگر نسبت به برنامه های قرآنی تواشیح مخاطبان بیشتری دارد دلیل آن تازگی اجرای تواشیح است. این حرکت حدود ۲۰ سال است که در کشور ما اجرای شود و توانسته با اجراهای جذاب مخاطبان زیادی را جذب کند.

آرزم در ادامه اضافه شدن هر گونه ساز را به تواشیح خوانی کار نادرستی خواند و گفت: تواشیح خوانی یک برنامه مذهبی است که اشعار آن کاملا از متون دینی گرفته شده است و حضور هر سازی در اجرای این برنامه کار درستی نیست.

مردم کشور ما با زبان عربی آشنایی ندارند و برایشان اجرای چنین برنامه ای فقط حکم یک آهنگ عربی دارد اما برخی از گروه های اجرای فارسی جذابیت خاصی را به تواشیح بخشیده اند.

وی افزود: در قرائت قرآن قواعدی وجود دارد که در هنگام اجراهای جمعی (تواشیح) به کار نمی رود که این موضوع به نوعی موجب ناراحتی جامعه قرآنی می شود.

مذاهب اسلامی می توانند عقاید خود را از طریق تواشیح به مردم منتقل کنند

توجه نشان می دهند بنابراین مردم به دنبال متوجه شدن مفاهیم اشعار تواشیح هستند.

اعتری یادآورشد: در سال های اخیر مردم دیگر نمی توانستند با تواشیح مصرفی ارتباط برقرار کنند بنابراین در سال های اخیر گروه های تواشیح برای حضور، ایجاد کشش و جذب مردم به این گونه برنامه ها اقدام به تلفیق اشعار فارسی با عربی کرده اند که همین موضوع موجب موفقیت و تائیگذار بودن تواشیح در بین مردم شده است.

وی تأکید کرد: پیام های مختلف را می توان توسط این سرودهای مذهبی القاء و به راحتی به مردم منتقل کرد و اجرای تواشیح در قالب های مختلف می تواند فرصت بسیار مناسبی برای گسترش و توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه خصوصاً بین اقشار جوان و نوجوان باشد.

اعتری درباره میزان توفیق تواشیح در جامعه قرآنی گفت: در خواست مسئولان و مردم برای اجرای تواشیح در محافل قرآنی نشان از اقبال آن است بنابراین برای تاثیر پهینه، القاء و انتقال پیام، باید این سرودهای مذهبی دارای محتوای غنی، بهره گیری از دستگاه موسیقی متخصص و اشعار درست به طور جدی با تلفیق زبان های فارسی و عربی اجرا شود به طوری که مخاطب و مستمع را با پیام های موثر آن درگیر کرد.

وی درباره عدم حضور در مسابقات بین المللی اظهار کرد: تازمانی که اجرای تواشیح های کشور دارای استاندارهای جهانی نشود انتظار حضور آنها را در مسابقات بین المللی نباید داشت و ناتوانی گروه ها در اجرای تواشیح به زبان های مختلف و انتقال پیام های خود به مردم در مذاهب مختلف از موارد خلاء حضور آنها در کشورهای مختلف است.

اعتری یادآورشد: در کشور بالغ بر ۵۰ کتاب شعر داریم که می توان با استفاده از اشعار پرمحتوای این کتاب ها با کمک موسیقیدانان، هنرمندان و مسئولان، تواشیح را با شیوه های مناسب و استانداردهای بالا اجرا کرد و گروه های تواشیح را باید از گروه های سنی نوجوانان و جوانان در مقاطع تحصیلی راهنمایی و

استقبال شد ولی امروزه با عمیق تر و فهمی تر شدن دیدگاه های دیگرستان انتخاب و تعلیم داد تا فرد ادب صورت حرفه ای تر در فرصتی مردم، ذاته آنها تغییر کرده و به مفهوم آن بیش از اجرای ظاهری آن کافی مورد تعلیم و تربیت قرار گیرند.

گروه فعالیت های قرآنی: مذاهب اسلامی عقاید خود را می توانند از طریق تواشیح در قالب های حماسی، دعا، ابتهال و تبلیغی به مردم منتقل کنند. «احسان اشعری» مدیر موسسه فرهنگی - پژوهشی خانه قرآن و لنجد تهران و عضو گروه تواشیح پاسین تهران در گفت و گو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، بایران این مطلب افزود: تواشیح توسط گروه های مختلف از صدر اسلام اجرا می شده و حتی خود پیامبر اکرم (ص) اصحابشان را به خصوص در ایام جنگ تشویق به اجرای تواشیح در قالب سرودهای مذهبی - حماسی می کرده تا موجب تهییج و رشادت مسمانان در جنگ با کفار شود.

وی در ادامه اظهار کرد: اگر به کتاب های شعر و متن های قدیمی ایرانی یا به آیین ها و کتاب مذهبی زرتشتیان مراجعه کنید، با اشعار مختلف و سرودهای مواجه می شوید و این مطلب حکایت از اجرای تواشیح در گذشته های دور کشورمان دارد.

مدیر موسسه فرهنگی - پژوهشی خانه قرآن و لنجد تهران درباره تاریخچه تواشیح در جهان اسلام گفت: تواشیح یا سرودهای مذهبی در قالب واشکال متفاوت نظیر گروه های عارف ها و فرقه های مختلف (در گروه های تواشیح یکی از افراد مرشود دیگر اعضاء گروه مرید وی بودند) وجود داشت و حتی در زندگی مولانا که وی اشعاری را می خواندند و مریدانش تکرار می کردند و افرادی نیز برای تماساً و شنیدن این اشعار در این مجالس حاضر می شدند که این مجالس در آن زمان به حلقة ذکر معروف بود.

اعتری درباره جایگاه تواشیح یادآور شد: تواشیح از لحاظ جایگاه یک سرود مذهبی است حال هرasmی در قالب های مختلف روی این موضوع بگذارند و برای اولین بار در کشور نیز با تقلید از گروه های تواشیح کشور های مصری و سوری اجرا شد و اوج فعالیت گروه های تواشیح اواخر دهه های ۶۰ یا ۷۰ بوده که به زبان عربی با مضمای متعالی توسط گروه های «اسماء الحسنی» و «قدر» در کشور اجرا شده است.

وی در ادامه افزود: از اواخر دهه ۶۰ نیز در مجالس و محافل مختلف قرآنی، اجرای تواشیح به خصوص از سوی مردم بسیار استقبال شد ولی امروزه با عمیق تر و فهمی تر شدن دیدگاه های دیگرستان انتخاب و تعلیم داد تا فرد ادب صورت حرفه ای تر در فرصتی مردم، ذاته آنها تغییر کرده و به مفهوم آن بیش از اجرای ظاهری آن کافی مورد تعلیم و تربیت قرار گیرند.

«احسان اشعری»:
فرهنگ اسلامی با فرهنگ ایرانی تلفیق شده و در کشور ما نیز اگر به کتاب های اشعار و متن های قدیمی ایرانی یا به آیین ها و کتاب مذهبی زرتشتیان مراجعه کنید، با سرودهای مذهبی مختلفی که سرودهای مذهبی نامیده می شود و متناسبانه امروزه با اسم تواشیح و لزوماً با اشعار عربی در کشور اجرامی شود

مدیر موسسه فرهنگی -
پژوهشی خانه قرآن و لنجد
تهران:
در خواست مسئولان و مردم برای اجرای تواشیح در محافل قرآنی نشان از اقبال آن است بنابراین برای تاثیر پهینه، القاء و انتقال پیام، باید این سرودهای مذهبی دارای محتوای غنی، بهره گیری از دستگاه موسیقی درست به طور جدی با تلفیق زبان های فارسی و عربی اجرا شود به طوری که مخاطب و مستمع را با پیام های موثر آن درگیر شود

بر روی چهار DVD9

مجموعه کامل قرآن کریم

نماد انسجام مسلمین در سالنام اتحاد ملی

THE HOLY QURAN

خط زیبا و چشم نواز استاد عثمان طه

صدای دالبی دیجیتال قاری بزرگ استاد عبدالباسط بصورت ترتیل

فهرست بندی کامل ، امکان انتخاب سوره و آیه مورد نظر

امکان ترجمه مورد نظر در هنگام خواندن قرآن

دارای دو زیرنویس فارسی ترجمه آیت ... مکارم شیرازی و

استاد الهی قمشه ای و زیرنویس انگلیسی ترجمه استاد یوسف علی

دعای ختم قرآن

راهنمای استفاده از مجموعه قرآن بصورت تصویری

راهنمای علائم استفاده شده در متون قرآن

قابل استفاده در تمامی پخش کننده های خانگی و کامپیوتري (DVD Player)

بسته بندی ارزشمند با قابلیت حک لوگوی شرکت سفارش دهنده

بر روی DVD و جعبه چوبی MDF با قیمتی بی نظیر

تصویر گران جوانه بودا

تلفن: ۰۲۰-۷۱۷۷۷-۹

DVD و مجهزاتی شرکت آزاده سازی

ایران با توانی تولید انواع لوح فشرده

